

Հաստատված է «Ինվիա Ինվեսթմենթս» ՓԲԸ

04/08/2024թ. Բաժնետերերի արտահերթ ընդհանուր ժողովի կողմից

Ուժի մեջ է 14/08/2024թ-ից

«Ինվիա Ինվեսթմենթս» ՓԲԸ

Գործադիր տնօրեն՝ Անահիտ Շաքարյան

«Ինվիա Ինվեսթմենթս»

փակ բաժնետիրական ընկերության

ԲՐՈՔԵՐԱՅԻՆ (ԴԻԼԵՐԱՅԻՆ) ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

Բովանդակություն

Կանոնների կարգավիճակը	3
1. Տեղեկություններ Ընկերության մասին	4
2. Հիմնական հասկացություններ	4
3. Ընդհանուր դրույթներ	8
4. Բրոքերային ծառայությունների մատուցման շրջանակներում հաճախորդին տրամադրվող տեղեկատվությունը	9
5. Բրոքերային ծառայությունների մատուցման շրջանակներում հաճախորդից պահանջվող տեղեկություններ.....	10
6. Պրոֆեսիոնալ եվ ոչ պրոֆեսիոնալ հաճախորդների չափանիշները	11
7. Երաշխիքներ և հավաստումներ	14
8. Կողմերի իրավունքներն ու պարտականությունները.....	15
9. Հաճախորդի կողմից Պատվերների ներկայացման կարգը.....	17
10. Գործարքների կնքման և կատարման կարգը	19
11. Հաճախորդներին արժեթղթերով գործարքների իրականացման համար փոխառությունների տրամադրման կարգը	20
12. Ածանցյալ գործարքների առանձնահատկությունները	21
13. Միջոցների հաշվառում, պահառուական եվ վերջնահաշվարկի գործառնություններ.....	21
14. Պատվերների և գործարքների գրանցումը	24
15. Հաճախորդներին հաշվետվությունների ներկայացումը.....	25
16. Հաճախորդների միջոցների պաշտպանությունը ապահովելու համար ձեռնարկվող քայլերը	26
17. Դիլերային գործառնություններ արժեթղթերով	27
18. Բրոքերային գործունեության շրջանակներում մատուցվող ծառայությունների դիմաց գանձվող վճարների գնագոյացման (ձևավորման) սկզբունքները	28
19. Ընկերության և հաճախորդների, ինչպես նաև Ընկերության տարբեր հաճախորդների շահերի բախման սահմանափակման քաղաքականությունը.....	30
21. Կողմերի պատասխանատվություն	31
22. Վեճերի լուծման կարգը.....	33
23. Պայմանագրի գործողության ժամկետը և պայմանագրի դադարեցումը, ներառյալ Հաճախորդի՝ Պայմանագիրը միակողմանիորեն լուծելու իրավունքը՝ Ընկերությանը առնվազն 10 օր առաջ ծանուցելու պայմանով.....	34
24. Հավելվածներ	35
25. Եզրափակիչ դրույթներ	35

Կանոնների կարգավիճակը

«Ինվիա Ինվեսթմենթս» փակ բաժնետիրական ընկերության Բրոքերային (դիլերային) գործունեության կանոնները (այսուհետ՝ «Կանոններ») սահմանում են «Ինվիա Ինվեսթմենթս» ՓԲԸ-ի ֆինանսական գործիքների հետ կապված բրոքերային գործառնությունների իրականացման և «Ինվիա Ինվեսթմենթս» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Ընկերություն», «Բրոքեր») կողմից հաճախորդներին բրոքերային ծառայությունների մատուցման կարգն ու պայմանները:

Սույն Կանոնները մշակվել են արժեթղթերի շուկան կարգավորող Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան, Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի կողմից ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերին, Ընկերության կանոնադրությանը և ներքին իրավական ակտերին համապատասխան:

Կանոնները կարգավորում են Ընկերության և Հաճախորդի հարաբերությունները՝ կապված Ընկերության կողմից բրոքերային և դիլերային ծառայությունների մատուցման հետ: Դրանք կիրառվում են սույն Կանոններին միացած ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց նկատմամբ:

Սույն Կանոնները, համաձայն ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 444-րդ հոդվածի հանդիսանում են՝ միացման պայմանագիր: Ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք միանում են Կանոններին Բրոքերային/արժեթղթերի հաշվի բացման հայտ-պայմանագրի միջոցով համաձայն Կանոնների Հավելված 11-ի (ֆիզիկական անձանց համար) և Հավելված 12-ի (իրավաբանական անձանց համար):

Բրոքերային/արժեթղթերի հաշվի բացման հայտ-պայմանագրը իրավաբանական ուժ է ձեռք բերում Բրոքերի կողմից հաստատման պահից: Հաստատումը կատարվում է ինքաշխատ INVIA հարթակի միջոցով կամ Ընկերության պատասխանատու աշխատակիցների միջոցով:

Սույն Կանոնները և շահագրգիռ անձի կողմից հաստատված Բրոքերային/արժեթղթերի հաշվի բացման հայտ-պայմանագրի միասին կազմում են այդպիսի շահագրգիռ անձի և Բրոքերի միջև կնքված ներդրումային ծառայությունների մատուցման պայմանագիր (այսուհետ՝ «Պայմանագիր» կամ «Համաձայնագիր»):

Սույն Համաձայնագիրը հրապարակային առաջարկ (օֆերտա) չէ: Ընկերությունը իրավունք ունի մերժել շահագրգռված անձի հետ գործարար հարաբերության հաստատումը առանց որևէ բացատրության:

Սույն Կանոնները կարող են ազատ տարածվել ցանկացած շահագրգիռ անձանց շրջանում: Ցանկացած շահագրգիռ անձը իրավունք ունի ծանոթանալ Կանոնների տեքստին ընկերության պաշտոնական կայքի միջոցով www.inviabroker.com.

Եթե շահագրգիռ անձը միանում է Կանոններին INVIA հարթակի միջոցով, ապա նրա նկատմամբ կիրառելի է նաև Ընկերության [էլեկտրոնային եղանակով հաճախորդների հաշիվների բացման եվ վարման կարգը](#), [էլեկտրոնային ստորագրությունների օգտագործման և էլեկտրոնային փաստաթղթերի փոխանակման կարգը կարգավորող կանոնները](#):

1. Տեղեկություններ Ընկերության մասին

1.1 Ստորև ներկայացվում են Ընկերության մասին տեղեկությունները՝

- 1) Ամբողջական անվանում՝ **«Ինվիա Ինվեսթմենթս» փակ բաժնետիրական ընկերություն**, կրճատ անվանումը՝ «Ինվիա Ինվեսթմենթս» ՓԲԸ:
- 2) Հասցե՝ ՀՀ, Երևան, 0010, Փավստոս Բուզանդի փ. 15, տարածքներ 24 և 25:
- 3) Էլեկտրոնային հասցեներ՝ info@inviabroker.com, hello@inviabroker.com և trading@inviabroker.com, կայք՝ **www.inviabroker.com**, հեռախոս՝ +374 10 303 377:
- 4) Ընկերությունը համատեղում է բրոքերային ծառայությունների մատուցումը օրենքով նախատեսված այլ հիմնական և ոչ հիմնական ներդրումային ծառայությունների մատուցման հետ՝ ներդրումային ծառայությունների լիցենզիայի հիման վրա:
- 5) Ընկերության գործունեությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի կողմից, որը գտնվում է ք. ՀՀ, ք. Երևան, 0010, Վազգեն Սարգսյան 6, հեռախոս՝ +374 10 592697, կայք՝ www.cba.am, էլ. փոստ՝ mcba@cba.am :

2. Հիմնական հասկացություններ

2.1. Ստորև նշված հասկացությունները սույն կանոններում կիրառվում են ստորև նշված իմաստներով.

«Ընկերություն (Բրոքեր)» Ինվիա Ինվեսթմենթս ՓԲԸ

«Օրենք». «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքը:

«Կենտրոնական բանկ». Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ:

«Ֆինանսական գործիք» ՀՀ ֆինանսական շուկայի և/կամ օտարերկրյա ֆինանսական շուկաների Առևտրային հարթակներում ազատ շրջանառվող ցանկացած ֆինանսական գործիք, այդ թվում՝ արժեթղթեր (պարտատոմսեր, բաժնետոմսեր, փայեր, դեպոզիտար ստացականներ և այլն), դրամական շուկայի գործիքներ (մուրհակներ, չեկեր), ածանցյալներ, արժույթ, թանկարժեք մետաղներ և այլն:

«Սեփական պորտֆել». Ֆինանսական գործիքների համախումբ, որը պատկանում է և կառավարվում է Ընկերության կողմից որպես մեկ միավոր:

«Իրացվելիություն». Ընկերության կարողությունն ապահովելու Հաճախորդների նկատմամբ իր դրամական և այլ պարտավորությունների ժամանակին և ամբողջական կատարումը, Ընկերության սեփական գործառնական հաշվարկների և բաժնետերերի հաշվարկների կատարումը:

«Պատասխանատու աշխատակից». Ընկերության կազմում կամ նրա անունից ներդրումային ծառայությունների մատուցման գործունեություն իրականացնող աշխատակից (Դիլերներ կամ Բրոքերներ):

«Դիլեր». Ընկերության աշխատակիցներ, որոնք պատասխանատու են Ընկերության անունից և նրա հաշվին արժեթղթերի առուվաճառքի գործարքներ իրականացնելու համար

և ունեն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին և Ընկերության ներքին իրավական ակտերին համապատասխան որակավորում:

«**Դիվերային գործունեություն**». Ընկերության անունից և հաշվին արժեթղթերով գործարքների իրականացում:

«**Բրոքերային գործունեություն**». Ընկերության կամ Հաճախորդի անունից և Հաճախորդի հաշվին արժեթղթերով գործարքների իրականացում:

«**Լիազորված անձ**». Ընկերության գործադիր տնօրենը, գործադիր տնօրենի տեղակալը կամ նմանատիպ այլ մարմնի ղեկավարն ու անդամը, Ընկերության կազմում կամ նրա անունից ներդրումային ծառայություններ մատուցելու գործունեություն իրականացնող աշխատողներ:

«**Պարտատոմս**». պարտքային արժեթուղթ, որում թողարկող ընկերությունը կամ կառավարությունը կարող է ներդրողին վճարել որոշակի գումար և որոշակի տոկոսներ ապագայում:

«**Պետական պարտատոմս**». Կանոնների իմաստով ՀՀ և/կամ այլ պետությունների պետական (գանձապետական) և/կամ ՀՀ և/կամ այլ երկրների կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված պարտատոմսեր:

«**Կորպորատիվ Պարտատոմս**». Կանոնների իմաստով Պետական պարտատոմս չհանդիսացող պարտատոմսեր:

«**Հաճախորդ**». անձ, ով Ընկերության հետ պայմանագիր է կնքել բրոքերային ծառայությունների մատուցման վերաբերյալ:

«**Գնորդ**». Գործարքի օրը Արժեթուղթը գնող անձ:

«**Վաճառող**». Գործարքի օրը Արժեթուղթը վաճառող անձ:

«**Ուղիղ ռեպո**». Հետգնման պարտավորությամբ արժեթղթերի վաճառքի գործարք:

«**Հակադարձ ռեպո**». Արժեթղթերի գնման գործարք՝ վերավաճառելու պարտավորությամբ:

«**Գործարքի կնքման ամսաթիվ**». Աշխատանքային օր, երբ Գործարքն առաջարկող Կողմը մյուս Կողմից ստանում է Գործարքի հաստատում:

«**Գործարքի կատարման ամսաթիվ**». Աշխատանքային օր, երբ Վաճառողի կողմից Գործարքի առարկան պետք է մուտքագրվի Գնորդի արժեթղթերի հաշվին, իսկ միջոցները Գնորդի կողմից պետք է մուտքագրվեն Վաճառողի դրամային հաշվին:

«**Համաձայնագիր**»/«**Պայմանագիր**». Հաճախորդի և Ընկերության միջև կնքվող Բրոքերային հաշվի բացման հայտ-պայմանագիր (հավելված 11, 12),

«**Դիվերային պայմանագիր**». Ընկերության և Կողմերի միջև կնքված փաստաթուղթ՝ որպես դիվերային գործունեության մի մաս, որը ներառում է Կողմերի իրավունքներն ու պարտականությունները՝ կապված այս Կողմի արժեթղթերով և դրամական միջոցներով Գործարքի կնքման և կատարման հետ:

«**Պատվեր**»/ «**Հանձնարարական**». Հաճախորդից/գործակալ՝ արժույթով/արժեթղթերով գործարքներ կնքելու նպատակով ներկայացված հանձնարարական, Կողմերից մեկի կողմից մյուս Կողմին Գործարքի գրավոր առաջարկ՝ Դիվերի և/կամ Բրոքերի կողմից կնքված գործարքների վերաբերյալ:

«**Աշխատանքային օր**». ցանկացած օրացուցային օր, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված տոների և հիշատակի օրերի, ինչպես

նաև շաբաթ և կիրակի օրերի (բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ օրերը կամ դրանցից մեկը Կառավարության կողմից հայտարարված են աշխատանքային օրեր:

«**Գործառնական օր**». Ընկերության ներքին կանոնակարգերով որոշված աշխատանքային օրվա ժամանակահատվածը, երբ Բրոքերը իրականացնում է գործառնություններ այն է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված աշխատանքային օրեր, ժամը 10:00-18:00 ժամանակահատվածը:

«**Հաստատում**». Կողմերի կողմից Պատվերի հաստատում:

«**Դիմումի մերժում**». Կողմերի կողմից Պատվերի մերժում:

«**Արժեթղթերի հաշիվ**» ֆինանսական գործիքներով բրոքերային գործարքներ կատարելու նպատակով Բրոքերի մոտ Հաճախորդի անունով բացված բրոքերային արժեթղթերի հաշիվներ և/կամ Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգում (DEPEND) Հաճախորդի անունով բացված արժեթղթերի հաշիվներ::

«**Դեպոզիտարիա**» կազմակերպված շուկայի լիցենզավորված մասնակից է, որը ծառայություններ է մատուցում ոչ փաստաթղթային արժեթղթերի և անշարժացված փաստաթղթային արժեթղթերի նկատմամբ նկատմամբ իրավունքների հաշվառման և փոխանցման համար:

«**Back office**». Ընկերության աշխատակիցներ, ովքեր ապահովում են Գործարքների կատարումը, վերահսկումը, հաշվետվությունը և հաշվառումը

«**Կողմեր**». Հաճախորդներ և Բրոքեր:

«**Գործարքի էական պայմաններ**» - Գործարքի պայմանների ցանկ, որոնք պետք է համաձայնեցվեն Ընկերության և Կողմերի/Հաճախորդների միջև:

«**Շուկայական պատվեր**»՝ Հաճախորդի կողմից Բրոքերին տրվող Հանձնարարական, որը նախատեսում է Ֆինանսական գործիքի գնման և/կամ վաճառքի Պատվերի անհապաղ կատարում այդ պահին շուկայում ձևավորված գնով Պատվերի կատարման միջոցով:

«Դիրք կամ բաց դիրք»՝ Հաճախորդի ակտիվների ու պարտավորությունների տարբերություն՝ արտահայտված արժույթով կամ արժեթղթերով, որը հավասար չէ զրոյի:

«**Ածանցյալ**». որոշակի ժամանակահատվածում իրավունքը և (կամ) պարտավորությունը կատարելը հավաստող Աարժեթուղթ, որի գինը ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն կախված է.

ա. ֆինանսական ակտիվի շուկայական (բորսայական) գնից,

բ. տոկոսադրույքից կամ այլ հատուցումից,

գ. ֆինանսական ակտիվի ինդեքսից,

դ. վարկային կամ այլ ռիսկից,

ե. գնաճի մակարդակից կամ պաշտոնական տնտեսական

վիճակագրության այլ ցուցանիշներից:

Ածանցյալ գործիքների շարքին դասվում են ֆորվարդ, ֆյուչերս, օպցիոն,

գների տարբերության պայմանագրերը (CFD- Contract For Difference) և այլն

«**ԱՀ (Առևտրային հարթակ)**». ցանկացած կարգավորվող շուկա, ինչպես նաև Ֆինանսական գործիքների առևտրի կազմակերպման համար նախատեսված կազմակերպություն, համակարգ կամ այլ միջոց, որը որոշակի կանոնների համաձայն, ապահովում է Ֆինանսական գործիքների առքուվաճառք և դրա արդյունքում վերջնահաշվարկ իրականացնելու հնարավորություն և միջոցներ:

«ԱՀ կանոններ». ԱՀ-ի գործող կանոններ, ընթացակարգեր, քաղաքականություն, կարգադրություններ, կանոնակարգեր, որոնց կատարումը պարտադիր է այդ համակարգի անդամների կամ դրանից օգտվող այլ անձանց համար:

«Առևտրային նստաշրջան». Ժամանակահատված, որի ընթացքում ԱՀ կանոնների համաձայն տվյալ ԱՀ-ում տեղի է ունենում Ֆինանսական գործիքի առևտուր:

«Գործակալ». անձ, որի ներգրավմամբ և միջնորդական ծառայություններից օգտվելու միջոցով՝ Բրոքերը մատուցում է Ծառայությունները Հաճախորդին:

«Գործարք». Ֆինանսական գործիքի օտարման և ձեռքբերման գործարք, որը կատարվում է հանձնարարականների հիման վրա՝ ԱՀ-ից դուրս կամ ԱՀ-ում՝ տվյալ ԱՀ կանոնների համաձայն:

«Forex գործարք». «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով ստանդարտացված ածանցյալ ֆինանսական գործիք չհանդիսացող ցանկացած ածանցյալ ֆինանսական գործիք (ոչ ստանդարտացված ածանցյալ ֆինանսական գործիք (գործարք)), որի գինն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն կախված է արտարժույթի փոխարժեքից և որը կնքվում է լեերիջով:

«Լեվերիջով գործարքը». ոչ ստանդարտացված ածանցյալ ֆինանսական գործարք, որը կնքվում է լեերիջով, այդ թվում՝ Forex գործարք:

«Ոչ բավարար ծածկույթով գործարքներ» Հաճախորդի անունից, Հաճախորդի Պատվերի համաձայն, Բրոքերի կողմից կատարվող կամ Գործակալին փոխանցվող գործարքներ (գործարքներ, որոնց կատարման Հանձնարարականը Բրոքերը ընդունում է Հաճախորդից և ի կատարումն հաղորդում Գործակալին, այդ թվում՝ որևէ ԱՀ-ի միջոցով), որոնց վերաբերյալ համապատասխան Հանձնարարականը ներկայացնելու պահին Հաճախորդի հաշվին առկա չեն դրանով նրա պարտավորություններն ամբողջությամբ կատարելու համար անհրաժեշտ Միջոցներ և այդ Միջոցները պայմանականորեն կամ իրականում հասանելի են դարձվում Հաճախորդի համար Բրոքերի և/կամ Գործակալի կողմից՝ հնարավոր դարձնելով համապատասխան Գործարքի կնքումը:

«Միջոցներ»՝ դրամ (ցանկացած արժույթի) և արժեթղթեր, որոնք Հաճախորդը տրամադրել է Բրոքերին իր հանձնարարականների կատարման և վերջնահաշվարկի ապահովման նպատակով կամ որոնք առաջացել են (ստացվել են) Հաճախորդի հանձնարարականները կատարվելու արդյունքում:

Ապահովման պահ՝ տվյալ ԱՀ-ում Գործարքի կատարման օրվա առևտրային նստաշրջանին նախորդած առևտրային նստաշրջանի բացման պահ

2.2. Սույն կանոններում օգտագործվող այլ հասկացությունները կիրառվում են Օրենքով և Օրենքի հիման վրա Կենտրոնական բանկի կողմից ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված իմաստներով:

2.3. Ցանկացած փաստաթղթի հղումը ենթադրում է հղում տվյալ փաստաթղթի ընթացիկ տարբերակին (ներառյալ դրա բոլոր փոփոխություններն ու լրացումները), եթե այլ բան հատուկ նշված չէ հղումում:

2.4. Ցանկացած անձի վկայակոչումը վերաբերում է նաև ժամանակ առ ժամանակ նրան փոխարինող անձին, նրա ներկայացուցչին կամ իրավահաջորդին:

2.5. Պայմանագրում վեր հղումների միջոցով հասանելի փաստաթղթերը (սակագներ, ծառայության ընդհանուր պայմաններ և այլն) Պայմանագրի անբաժանելի մասն են, և

Պայմանագրի պայմանները որոշվում են նրանց կողմից և մասամբ կարգավորվում դրանցով:

2.6. «Պայմանագիր» արտահայտությունը ներառում է նաև վեբ հղումներով հասանելի փաստաթղթերը, եթե այլ բան հստակորեն չի բխում այդ հղման կոնկրետ դեպքից կամ հատուկ նշում չի արվում հակառակի մասին:

3. Ընդհանուր դրույթներ

3.1. Միանալով Կանոններին Հաճախորդը հանձնարարում Բրոքերին իրեն մատուցել բրոքերային ծառայություններ, ինչպես նաև բրոքերային սպասարկմանը ուղեկցող ծառայություններ համաձայն սույն Կանոնների մասնավորապես՝

- գնել/վաճառել արժեթղթեր կամ արտարժույթ իր անունից, բայց Հաճախորդի հաշվին՝ Հաճախորդի Պատվերի հիման վրա,
- Հաճախորդի պատվերով արժեթղթեր և արտարժույթ գնել/վաճառել Հաճախորդի անունից, Հաճախորդի հաշվին,
- Բրոքերի մոտ Հաճախորդի անունով բացված բրոքերային հաշիվների սպասարկում,
- բրոքերային ծառայություններին առնչվող պահանջարկային գործառնություններ,
- վերջնահաշվարկի համար անհրաժեշտ արժույթի փոխանակում,
- Ոչ բավարար ծածկույթով բրոքերային գործարքների կնքում
- ՀՀ օրենսդրությամբ և/կամ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից ընդունված նորմատիվ ակտերով ԲԲրոքերի համար սահմանված այլ ծառայությունների մատուցում:

3.2. Պայմանագրի կնքումը և հաճախորդների հետագա սպասարկումն իրականացվում են Ընկերության «Փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման կանխարգելման կանոններով» սահմանված ընթացակարգերով:

3.3. Կանոնները և Պայմանագիրը կազմում են միմյանց անբաժանելի մասը: Եթե Պայմանագրով նախատեսված է այլ բան, քան Կանոնների դրույթներում, ապա գերակայում է Կանոնների համապատասխան դրույթը: Կանոններում փոփոխությունները և լրացումները կատարվում են Բրոքերի կողմից միակողմանիորեն՝ այդպիսի փոփոխությունից կամ լրացումից հետո փոփոխության/լրացման մասին Հաճախորդին ծանուցելու պայմանով: Փոփոխված Կանոնների հրապարակումը Ընկերության պաշտոնական կայքում համարվում է պատշաճ ծանուցում: Հաճախորդի համար փոփոխությունները/լրացումներն ուժի մեջ են մտնում փոփոխության մասին ծանուցման և/կամ պայմանների Բրոքերի պաշտոնական կայքում հրապարակման պահից 21-րդ օրը:

3.4. Բոլոր հաստատումները, համաձայնությունները, ծանուցումները, Գործարքները և Պատվերները, որոնք տրամադրվել են Հաճախորդի կողմից IN VIA հարթակի միջոցով և/կամ Հաճախորդի էլ. հասցեի միջոցով, ինչպես նաև ցանկացած այլ փաստաթուղթ /ներառյալ Պայմանագիրը/ ունեն նույն իրավական նշանակությունը, ինչ Հաճախորդի կողմից ձեռքով ստորագրված փաստաթղթերի իրենց բնօրինակ թղթային համարժեքները:

3.5. Հաճախորդի կողմից Պայմանագիրը INVIA հարթակի միջոցով հաստատելիս Հաճախորդը հավաստում է, որ տեղյակ է, որ դասակարգված է որպես ոչ պրոֆեսիոնալ Հաճախորդ՝ Պայմանագրով/Կանոններով նախատեսված բոլոր ծառայությունների/գործառնությունների համար, ինչը թույլ է տալիս օգտագործել իրավական պահանջները՝ պաշտպանել ոչ պրոֆեսիոնալ հաճախորդներին, եթե այլ բան նախատեսված չէ Պայմանագրով:

3.6. Հաճախորդը պետք է տեղեկացնի Ընկերությանը ցանկացած փոփոխության/հանգամանքի մասին, որը կարող է ազդել նրա դասակարգման վրա՝ որպես պրոֆեսիոնալ կամ ոչ պրոֆեսիոնալ Հաճախորդ և/կամ Ընկերության ծառայությունների օգտագործման ցանկացած և բոլոր սահմանափակումների վրա:

4. Բրոքերային ծառայությունների մատուցման շրջանակներում հաճախորդին տրամադրվող տեղեկատվությունը

4.1. Նախքան Պայմանագրի կնքումը Բրոքերը Հաճախորդին տրամադրում է տեղեկատվություն հետևյալի մասին.

- 1) Բրոքերի և նրա կողմից մատուցվող ծառայությունների մասին,
- 2) Ֆինանսական գործիքի մասին,
- 3) գործարքների կնքման վայրի (միջոցի) մասին (ֆոնդային բորսա, այլ կարգավորվող շուկա կամ չկարգավորվող շուկա),
- 4) Գործարքների հետ կապված ծախսերի և միջնորդավճարների մասին:

4.2. Տրամադրվող տեղեկատվությունը Հաճախորդին պետք է հնարավորություն տա հասկանալու իրեն առաջարկվող ներդրումային ծառայության և Ֆինանսական գործիքի էությունը և դրանց հետ կապված ռիսկերը: Այդ տեղեկատվությունը կարող է ներկայացվել Հաճախորդներին ստանդարտ ձևով (մասնավորապես՝ օգտական հղումների ձևով):

4.3. Բրոքերը Հաճախորդին տրամադրում է հետևյալ տեղեկությունները իր և իր կողմից մատուցվող ծառայությունների մասին՝

- 1) Բրոքերի անվանումը և կապի միջոցները,
- 2) տեղեկատվություն այն մասին, թե ինչ լեզուներով Հաճախորդը կարող է կապ հաստատել Բրոքերի հետ և ստանալ փաստաթղթեր և այլ տեղեկություններ,
- 3) միմյանց հետ կապ հաստատելու և տեղեկատվություն փոխանակելու մեթոդները, ինչպես նաև Հանձնարարականների ընդունման և հաղորդման կարգը,
- 4) այն հիմքերը, որոնց համաձայն Բրոքերն իրավասու է մատուցել ներդրումային ծառայություններ, ինչպես նաև Բրոքերին լիցենզավորած և (կամ) գրանցած իրավասու մարմնի անվանումը և կապի միջոցները,
- 5) տեղեկություններ Հաճախորդներին ներկայացվող հաշվետվությունների, դրանց ներկայացման հաճախականության և ժամկետների, ինչպես նաև ներկայացման կարգի մասին,
- 6) այն քայլերի համառոտ նկարագիրը, որոնք իրականացվել են Բրոքերի Հաճախորդների միջոցների պաշտպանությունն ապահովելու համար, ներառյալ Բրոքերի կողմից ներդրողների փոխհատուցման, միջոցների երաշխավորման կամ նման այլ սխեմաներում մասնակցության մասին,

- 7) շահերի բախման սահմանափակման քաղաքականության համառոտ նկարագիրը, իսկ Հաճախորդի պահանջի դեպքում՝ շահերի բախման քաղաքականության ամբողջ նկարագիրը (Հավելված 9):
- 4.4. Բրոքերը Հաճախորդին պետք է տեղեկացնի նաև՝
- 1) Հաճախորդի Միջոցները Բրոքերի անունից գրավադրման կամ փոխառությամբ տրամադրելու հնարավորության մասին,
  - 2) Բրոքերի պարտավորությունների մասին, եթե Հաճախորդի Միջոցները փոխառությամբ տրամադրվում են կամ այլ կերպ օգտագործվում են ի շահ Բրոքերի կամ այլ Հաճախորդի:
- 4.5. Բրոքերը Հաճախորդին պետք է տրամադրի արժեթղթերի և դրանց հետ առնչվող ռիսկերի նկարագիրը, որով պարզ և հասկանալի ձևով ներկայացվում են յուրաքանչյուր տեսակի (բաժնետոմս, պարտատոմս և այլն) Արժեթղթի առանձնահատկությունները, ինչպես նաև դրանց առնչվող ռիսկերը:.
- 4.6. Եթե Բրոքերը Հաճախորդին տրամադրում է տեղեկություններ այնպիսի արժեթղթերի մասին, որոնք այդ պահին հրապարակային առաջարկի առարկա են և այդ նպատակով ազդագիր է հրապարակվել, ապա Հաճախորդին պետք է տեղեկացնի, թե որտեղ է հրապարակված այդ ազդագիրը կամ որտեղից կարելի է այն ձեռք բերել:
- 4.7. Այն դեպքում, երբ արժեթղթերից բխող ռիսկերը երաշխավորված են երրորդ անձի կողմից, Բրոքերը Հաճախորդին պետք է ներկայացնի տեղեկատվություն երաշխավորության և երաշխավորություն տվողի մասին:
- 4.8. Բրոքերը Հաճախորդին պետք է տրամադրի հետևյալ տեղեկատվությունը ծախսերի և միջնորդավճարների մասին՝
- 1) Բրոքերի ծառայություններից օգտվելու համար Հաճախորդի կողմից վճարման ենթակա համախառն գումարը՝ ներառյալ բոլոր միջնորդավճարները, ծախսերը և այլ վճարները, ինչպես նաև բոլոր հարկային վճարները, որոնք պահվում են Բրոքերի կողմից՝ որպես հարկային Գործակալ: Եթե հնարավոր չի լինում տեղեկացնել գանձման ենթակա ճշգրիտ գումարի մասին, ապա պետք է ներկայացնել հաշվարկման կարգը,
  - 2) եթե Կանոնների 4.8-րդ կետի 1-ին ենթակետում նշված համախառն գումարի որևէ մաս վճարվում է արտարժույթով կամ ներկայացված է արտարժույթով, ապա նշվում է արտարժույթը, Բրոքերի կողմից կիրառվող փոխանակման կուրսը և դրա հետ կապված ծախսերը,
  - 3) վճարումներ կատարելու եղանակները, ընդ որում՝ գանձվող միջնորդավճարի մասին տեղեկատվությունը Հաճախորդին ներկայացվում է նաև առանձին տողով:
- 4.9. Կանոնների 4.3 –4.8-րդ կետերի պահանջները (բացառությամբ Կանոնների 4.4-րդ կետի 2-րդ ենթակետից), կարող են չպահպանվել պրոֆեսիոնալ Հաճախորդների դեպքում: Հաճախորդը կարող է համարվել պրոֆեսիոնալ ՀՀ օրենսդրությամբ և Ընթացակարգով սահմանված կարգով:

5. Բրոքերային ծառայությունների մատուցման շրջանակներում հաճախորդից պահանջվող տեղեկություններ

- 5.1. Բրոքերը Հաճախորդից պահանջում է տեղեկատվություն իր կողմից մատուցվող ներդրումային ծառայության կամ արժեթղթի վերաբերյալ Հաճախորդի գիտելիքների

և փորձի մասին, որը հնարավորություն կտա գնահատել, թե արդյո՞ք տվյալ ներդրումային ծառայությունը կամ արժեթուղթը համապատասխանում է Հաճախորդի պահանջներին: Եթե Բրոքերը Հաճախորդի կողմից տրամադրված տեղեկատվության հիման վրա գտնում է, որ իր կողմից մատուցվող ներդրումային ծառայությունը կամ Արժեթուղթը չի համապատասխանում Հաճախորդի պահանջներին, ապա Բրոքերը գրավոր կամ բանավոր ձևով զգուշացնում է Հաճախորդին այդ մասին:

5.2. Այն դեպքում, երբ Հաճախորդը չի տրամադրում Կանոնների 5.1-րդ կետով պահանջվող տեղեկատվությունը կամ տրամադրում է ոչ բավարար տեղեկատվություն, Բրոքերը գրավոր կամ բանավոր ձևով զգուշացնում է Հաճախորդին այն մասին, որ Հաճախորդի նման վարքագիծը թույլ չի տալիս գնահատել, թե արդյո՞ք Բրոքերի կողմից մատուցվող ներդրումային ծառայությունը կամ Արժեթուղթը համապատասխանում է Հաճախորդի պահանջներին:

5.3. Բրոքերը հիմնվում է Հաճախորդի կողմից տրամադրված տեղեկությունների վրա, բացառությամբ այն դեպքի, եթե գիտեր կամ կարող էր իմանալ, որ տեղեկատվությունն ակնհայտորեն հնացած է, ոչ ճիշտ կամ ոչ լիարժեք:

6. Պրոֆեսիոնալ եվ ոչ պրոֆեսիոնալ հաճախորդների չափանիշները

6.1. Նախքան Պայմանագրի կնքումը և ներդրումային ծառայությունների մատուցումը Բրոքերը դասակարգում է Հաճախորդներին՝ որպես պրոֆեսիոնալ և ոչ պրոֆեսիոնալ բրոքերային բոլոր ծառայությունների մասով, կամ որևէ գործարքի կամ արժեթղթի որևէ տեսակով (դասով) գործարքների մասով:

6.2. Պրոֆեսիոնալ Հաճախորդ են համարվում.

1) ներդրումային ընկերությունները, օտարերկրյա ներդրումային ընկերությունների մասնաճյուղերը, բանկերը, վարկային կազմակերպությունները, ապահովագրական ընկերությունները, ներդրումային, կենսաթոշակային ֆոնդերը և ներդրումային ֆոնդի կառավարիչները, ինչպես նաև օտարերկրյա պետությունում գրանցված այն իրավաբանական անձինք, որոնք տվյալ պետության օրենսդրության համաձայն, իրավունք ունեն իրականացնելու սույն ենթակետով սահմանված որևէ անձի գործունեություն.

2) Հայաստանի Հանրապետությունը, Հայաստանի Հանրապետության համայնքները, Կենտրոնական բանկը, օտարերկրյա պետությունները, օտարերկրյա պետությունների տեղական ինքնակառավարման մարմինները, օտարերկրյա պետությունների կենտրոնական բանկերը.

3) միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունները, այդ թվում՝ Արժույթի միջազգային հիմնադրամը, Եվրոպական կենտրոնական բանկը, Եվրոպական ներդրումային բանկը.

4) իրավաբանական անձինք, որոնք բավարարում են հետևյալ չափանիշներից առնվազն երկուսին.

ա. Պայմանագրի կնքմանը նախորդող տարվա վերջի դրությամբ անձի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է 500 միլիոն Հայաստանի Հանրապետության դրամը,

բ. Պայմանագրի կնքմանը նախորդող տարվա գործունեությունից ստացված անձի իրացման շրջանառությունը (համաձայն Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքի) գերազանցում է մեկ միլիարդ Հայաստանի Հանրապետության դրամը,
գ. Պայմանագրի կնքման պահին նախորդող ամսվա վերջի դրությամբ (հայտնի չլինելու դեպքում վերջին ամսվան նախորդող ամսվա դրությամբ) անձի ընդհանուր կապիտալը կազմում է 50 միլիոն Հայաստանի Հանրապետության դրամը:

6.3. Հաճախորդի նախաձեռնությամբ Բրոքերի կողմից պրոֆեսիոնալ Հաճախորդ կարող են դասակարգվել Կանոնների 6.2-րդ կետում չնշված այն անձինք, ովքեր բավարարում են հետևյալ չափանիշներից առնվազն երկուսին.

1) Հաճախորդը դիմումի ներկայացմանը նախորդող 4 եռամսյակների ընթացքում արժեթղթերի շուկայում իրականացրել է 10 և ավելի գործարք միջին եռամսյակային կտրվածքով, ընդ որում՝ մեկ գործարքի ծավալը միջին հաշվով կազմում է առնվազն մեկ միլիոն Հայաստանի Հանրապետության դրամ,

2) Հաճախորդի արժեթղթերի փաթեթի մեծությունը դիմումի ներկայացման պահին գերազանցում է 100 միլիոն Հայաստանի Հանրապետության դրամը,

3) Հաճախորդը ֆինանսական շուկայում ունի առնվազն 2 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ, որը պահանջում է Հաճախորդին մատուցվող այն ծառայությունների հետ կապված գիտելիքներ, որոնց հետ կապված վերջինս նախաձեռնություն է իրականացնում պրոֆեսիոնալ դասակարգվելու համար:

6.4. Բրոքերի կողմից Կանոնների 6.3-րդ կետում նշված անձանց պրոֆեսիոնալ Հաճախորդի դասակարգումը համարվում է վավեր, եթե Հաճախորդի գիտելիքների և փորձի վերաբերյալ Բրոքերի կողմից իրականացված գնահատումը հավաստիացնում է, որ Հաճախորդը ներդրումային ծառայություններից օգտվելու, ներդրումային որոշում կայացնելու և դրանց հետ կապված ռիսկերն ընկալելու համապատասխան ունակություն և գիտելիք ունի: Կազմակերպությունների դեպքում գիտելիքի և փորձի վերաբերյալ գնահատումն իրականացվում է կազմակերպության այն ղեկավարի, աշխատակցի կամ անձի նկատմամբ, որն իրավասու է կազմակերպության անունից գործարքներ կնքել:

6.5. Կանոնակարգ 4/05-ով սահմանված որակավորման կարգը և մասնագիտական համապատասխանության չափանիշները Բրոքերի համար ուղեցույց են հանդիսանում Հաճախորդների՝ Կանոնների 6.4-րդ կետում նշված գիտելիքների և փորձի գնահատման համար:

6.6. Բրոքերի կողմից Հաճախորդի ունակության և գիտելիքների գնահատման նպատակով Հաճախորդին տրամադրվում է 30 թեստային հարցերից կազմված հարցաթերթիկ և այն լրացնելու համար տրվում է 60 րոպե ժամանակ: Հաճախորդների ունակության և գիտելիքների գնահատման անցողիկ արդյունք է համարվում հարցաթերթիկում նշված հարցերի 70 և ավելի տոկոսին Հաճախորդի կողմից տրված ճիշտ պատասխանների առկայությունը:

6.7. Հաճախորդի կողմից լրացված թեստային հարցաթերթիկի հիման վրա նույն աշխատանքային օրվա ընթացքում կազմվում է Պատասխանատու աշխատակցի կողմից ստորագրված արձանագրություն, որը ներառում է Հաճախորդի ունակության և գիտելիքի գնահատման արդյունքները:

- 6.8. Նախքան պրոֆեսիոնալ Հաճախորդի հետ Պայմանագիր կնքելը կամ Կանոնների 6.3-րդ կետում նշված անձանց պրոֆեսիոնալ Հաճախորդ դասակարգելը՝ Բրոքերն այդ Հաճախորդին գրավոր տեղեկացնում է այն մասին, որ ՀՀ ԿԲ նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված որոշակի պահանջներ չեն գործելու իր և Հաճախորդի փոխհարաբերություններում՝ ներկայացնելով այդ պահանջների էությունը:
- 6.9. Կանոնների 6.3-րդ կետում նշված Հաճախորդները, որոնք Օրենքում նշված ներդրումային ծառայություններից որևէ մեկի մասով կամ բոլոր ծառայությունների, կամ որևէ գործարքի կամ արժեթղթի որևէ տեսակով (դասով) գործարքներին վերաբերող ծառայության կամ ծառայությունների մասով նախաձեռնել են պրոֆեսիոնալ դասակարգվել, համապատասխան գրավոր հայտարարություն են ներկայացնում Բրոքերին այն մասին, որ.
- 1) համաձայն են դասակարգվել որպես պրոֆեսիոնալ Հաճախորդ՝ տվյալ ծառայության կամ գործարքի մասով,
  - 2) տեղյակ են, որ որևէ ծառայության կամ որևէ գործարքի մասով որպես պրոֆեսիոնալ Հաճախորդ դասակարգվելու դեպքում Հաճախորդների պաշտպանությանն ուղղված օրենսդրական որոշակի պահանջներ չեն գործում իրենց նկատմամբ տվյալ ծառայության կամ գործարքի մասով, և այդ պատճառով իրենք կորցնում են որոշակի պաշտպանվածություն:
- 6.10. Նախքան պրոֆեսիոնալ Հաճախորդների հետ Լևերիջով գործարքների, այդ թվում՝ Forex գործարքների հետ կապված գործարքներ կնքելը կամ Կանոնների 6.3-րդ կետում նշված անձանց՝ Լևերիջով գործարքների, այդ թվում՝ Forex գործարքների մասով պրոֆեսիոնալ Հաճախորդ դասակարգելը.
- 1) Բրոքերը Հաճախորդին ծանուցում է տվյալ գործարքներին առնչվող ռիսկերի մասին: Լևերիջով գործարքներ, այդ թվում՝ Forex գործարքներ կնքելու նպատակով առցանց ԱՀ-ներին մուտք գործելու հնարավորության տրամադրումը համարվում է Հաճախորդներից արժեթղթերով գործարքների կատարման հանձնարարականների ընդունման և հաղորդման հետ կապված ներդրումային ծառայություն կամ իր կամ Հաճախորդի անունից և Հաճախորդի հաշվին արժեթղթերով գործարքների կատարում,
  - 2) տվյալ Հաճախորդները գրավոր հայտարարություն են ներկայացնում Բրոքերին այն մասին, որ տեղյակ են Լևերիջով գործարքներին, այդ թվում՝ Forex գործարքներին առնչվող ռիսկերի մասին, ընդ որում՝ այս հայտարարությունն անհրաժեշտ է ներկայացնել Կանոնների Հավելված 10-ով սահմանված բովանդակությամբ:
- 6.11. Կանոնների 6.2-րդ կետում նշված Պրոֆեսիոնալ համարվող Հաճախորդի նախաձեռնությամբ, կամ եթե առկա է Հաճախորդի համաձայնությունը՝ նաև Բրոքերի նախաձեռնությամբ, թույլատրվում է պրոֆեսիոնալ համարվող Հաճախորդին վերաբերվել որպես ոչ պրոֆեսիոնալ և տվյալ Հաճախորդի նկատմամբ կիրառել ոչ պրոֆեսիոնալ Հաճախորդների պաշտպանությանն ուղղված օրենսդրական պահանջները:
- 6.12. Բրոքերն իր և Հաճախորդի միջև կնքվող Պայմանագրում ներառում է դրույթ, որի համաձայն նշվում է, որ եթե պրոֆեսիոնալ համարվող Հաճախորդը կարծում է,

որ ի վիճակի չէ գնահատել և կառավարել ներդրումային ծառայություններից կամ ներդրումներից բխող ռիսկերը, պրոֆեսիոնալ Հաճախորդի պարտավորությունն է դիմել Բրոքերին՝ իրեն որպես ոչ պրոֆեսիոնալ Հաճախորդ վերաբերվելու համար, ինչը հնարավորություն կտա օգտվել ոչ պրոֆեսիոնալ Հաճախորդների պաշտպանությանն ուղղված օրենսդրական պահանջներից:

6.13. Պրոֆեսիոնալ Հաճախորդ համարվող անձը Կանոնների 6.11-րդ և 6.12-րդ կետերի համաձայն Բրոքերի կողմից դասակարգվում է ոչ պրոֆեսիոնալ Բրոքերի հետ կնքված Պայմանագրի հիման վրա: Պայմանագրում հստակ ամրագրվում է, թե արդյոք Հաճախորդի ոչ պրոֆեսիոնալ դասակարգումը վերաբերում է բրոքերային բոլոր ծառայություններին, որևէ գործարքին, թե արժեթղթի որևէ տեսակով (դասով) գործարքներին:

7. Երաշխիքներ և հավաստումներ

7.1 Միանալով Կանոններին և կնքելով Պայմանագիր Հաճախորդը հավաստիացնում է, որ.

7.1.1. Հաճախորդը իր գրանցման (քաղաքացիության) երկրի օրենսդրությանը համապատասխան պատշաճ գործունակ անձ է և իրավասու է կնքել Պայմանագիր:

7.1.2. Պայմանագիրը ստորագրած անձինք (իրավաբանական անձի դեպքում) իրավունք ունեն ստորագրել այն Հաճախորդի անունից՝ համաձայն գործող օրենսդրության և Հաճախորդի ներքին իրավական ակտերի, և նման ստորագրությամբ ընդունում են իրավաբանորեն պարտադիր պարտավորություններ:

7.1.3. Հաճախորդի Պայմանագրով Գործարք կնքելու համար Ընկերության կողմից օգտագործվող և ստացված միջոցները (արժեթղթեր և դրամական միջոցներ) ծանրաբեռնված չեն երրորդ անձանց իրավունքներով և ստացվել են օրինական աղբյուրներից:

7.1.4. Հաճախորդը պատշաճ կերպով կարդացել է Պայմանագիրը, Կանոնները, Սակագները, հայտարարությունները, ծանուցումները, նախազգուշացումները և այլ փաստաթղթերը որոնք տեղադրված են Ընկերության պաշտոնական կայքում, դրանց հետ կապված հարցեր կամ առաջարկություններ չունի, լրացուցիչ պարզաբանումների/բացատրման կարիք չունի դրանց բովանդակությունը և լիովին հասկանում և ընդունում է դրանք:

7.1.5. Մինչև Պայմանագրի կնքումը/հաստատումը նախապես ծանոթացել է Պայմանագրի, Պայմանների և Սակագների բովանդակությանն ու պայմաններին, ծանոթացել/ծանոթանալու է Պայմանագրի շրջանակներում կամ ի կատարումն Պայմանագրի իր կողմից ներկայացվող/ներկայացված արժեթղթերի ձեռքբերման/օտարման/տնօրինման ցանկացած Գործառնությունների և Հանձնարարականների բովանդակությանը, իր կողմից ներկայացվող Գործառնություններից և Հանձնարարականներից յուրաքանչյուրի մասով հաստատում է, որ տեղեկացված է և տիրապետում է Գործառնությունների և Հանձնարարականների ներկայացման և/կամ դրանցում նշված արժեթղթերի վերաբերյալ որոշումներ

կայացնելու համար անհրաժեշտ ամբողջական տեղեկատվությանը, ներառյալ, սակայն չսահմափակվելով այդ արժեթղթերի տեղեկատվական թերթիկին, ազդագրին, առաջարկի պայմաններին, սահմանափակումներին և պահանջներին, և համապատասխանում է Հանձնարարականների ներկայացման /արժեթղթերի ձեռքբերման/օտարման և/կամ տնօրինման համար սահմանված ցանկացած և բոլոր պահանջներին:

7.2 Պայմանագրի և սույն Կանոնների շրջանակներում Ընկերությունը հայտարարում և հավաստիացնում է, որ.

- 7.2.1. պատշաճ գործունակ անձ է և լիազորված է Հաճախորդի հետ պայմանագիր կնքել,
- 7.2.2. կան բոլոր լիցենզիաները և թույլտվությունները, որոնք անհրաժեշտ են Ընկերության կողմից բրոքերային ծառայություններ մատուցելու համար,
- 7.2.3. չի կնքել ֆինանսական համակարգի հաշտարարի որոշումները վիճարկելու իրավունքից հրաժարվելու համաձայնագիր:

8. Կողմերի իրավունքներն ու պարտականությունները

8.1. Բրոքերը պարտավոր է.

- 8.1.1. Սույն Կանոնների դրույթներին համապատասխան մատուցել բրոքերային ծառայություններ, ինչպես նաև բրոքերային ծառայությանն ուղեկցող ծառայություններ,
- 8.1.2. Կատարել հաճախորդների Պատվերները Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով,
- 8.1.3. Հնարավորության դեպքում անհապաղ տեղեկացնել Հաճախորդին, եթե առաջ են եկել հանգամանքներ, որոնք կարող են խոչընդոտել Հաճախորդի պատվերի կատարմանը,
- 8.1.4. Կանոններով և Արտարժույթի կանոններով սահմանված կարգով Հաճախորդին տրամադրել վերջինիս պատվերների հիման վրա կատարված գործարքների վերաբերյալ հաշվետվություններ,
- 8.1.5. Պահպանել Պայմանագրի և պատվերների հետ կապված բոլոր տեղեկությունների գաղտնիությունը, եթե այլ բան սահմանված չէ Հայաստանի օրենսդրությամբ,
- 8.1.6. Ապահովել Հաճախորդի դրամական միջոցների պահպանումը և հաշվառումը՝ իր միջոցներից և իր այլ հաճախորդների միջոցներից առանձնացված հաշվառումը,
- 8.1.7. Հաճախորդից համապատասխան պահանջ ստանալու դեպքում կամ Պայմանագիրը լուծվելուց հետո՝ 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում Հաճախորդին վերջինիս կողմից տրամադրված վավերապայմանների հիման վրա փոխանցել Հաճախորդին պատկանող դրամական միջոցները,
- 8.1.8. Առնվազն 5 տարվա ընթացքում պահպանել Պայմանագիրը և դրա հիման վրա արժեթղթերով կատարված գործարքների վերաբերյալ բոլոր փաստաթղթերը և Հաճախորդի առաջին իսկ պահանջով նրան տրամադրել դրանց պատճենները,

8.1.9. Կատարել Հայաստանի օրենսդրությամբ, Կանոններով, Արտարժույթի կանոններով կամ Պայմանագրով իր համար սահմանված այլ պարտականությունները:

8.2 Բրոքերն իրավունք ունի.

8.2.1. Իր մատուցած ծառայությունների դիմաց Հաճախորդից ստանալ վարձատրություն (այսուհետ նաև միջնորդավճար)՝ Սակագներով սահմանված չափով և կարգով,

8.2.2. Իր մոտ վարվող Հաճախորդի հաշվից գանձել Պատվերի կատարման համար իրեն հասանելիք վարձատրության գումարը,

8.2.3. Չկատարել Հաճախորդի Պատվերները, եթե վերջինս չի վճարել նախկինում կատարված Պատվերների համար Ընկերությանը հասանելիք վարձատրության գումարները,

8.2.4. Իր կողմից սահմանված պարբերականությամբ Հաճախորդից պահանջել սույն պայմանագրի կնքման ժամանակ Հաճախորդի նույնականացման և պատշաճ ուսումնասիրության շրջանակներում Հաճախորդից ստացված տեղեկությունների թարմացման համար անհրաժեշտ տեղեկությունները և փաստաթղթերը,

8.2.5. Միակողմանիորեն լուծել սույն պայմանագիրը՝ լուծման ենթադրվող պահից առնվազն (10) տասը օր առաջ այդ մասին գրավոր տեղեկացնելով Հաճախորդին,

8.2.6. Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ կամ այլ երկրների օրենսդրությամբ, իր տնտեսական պատժամիջոցների կիրառման քաղաքականությամբ և/կամ հակակոռուպցիոն քաղաքականությամբ սահմանված դեպքերում, իր հայեցողությամբ, առանց 8.2.5 կետում նշված ժամկետի պահպանման լուծել սույն Պայմանագիրը, արգելափակել Հաճախորդի բրոքերային հաշիվը և/կամ սառեցնել Հաճախորդի ակտիվները,

8.2.7. Ընկերությունն անհրաժեշտության դեպքում իրավունք ունի առանց նախապես ծանուցման փակել Բաց դիրքերը, եթե Հաճախորդի մարժային պարտավորության մակարդակն անցնում է կրիտիկական շեմը:

8.2.8. Ընկերությունն իրավունք ունի առանց նախապես ծանուցման փակել Հաճախորդի Բաց դիրքերը, եթե Ընկերության նկատմամբ Հաճախորդի որևէ պարտավորության մարման համար այլ միջոցներ հասանելի չեն:

8.2.9. Ընկերությունն իրավունք ունի Հաճախորդի հաշվից գանձել նաև ուշացման տույժեր, եթե պարտավորությունները չկատարվեն ժամանակին: Գանձումը կկատարվի այնպիսի դրույքաչափով, որն ընդունված է Ընկերության կողմից, որը ողջմտորեն համադրելի կլինի նման ժամկետանց ֆինանսավորման արժեքին:

8.3 Հաճախորդը պարտավոր է.

8.3.1. Ընկերության համապատասխան պահանջի դեպքում Ընկերությանը տրամադրել Կանոնների 8.2.4 կետով սահմանված տեղեկություններն ու փաստաթղթերը՝ պահպանելով տեղեկատվության ամբողջական, արժանահավատ և ժամանակին լինելու սկզբունքը,

8.3.2. Մինչև Ընկերությունը պատվեր ներկայացնելու պահը կամ կողմերի համաձայնությամբ սահմանված այլ ժամկետում վճարել պատվերի կատարման

համար Ընկերության հասանելիք միջնորդավճարը՝ այն փոխանցելով Ընկերության բանկային հաշվին կամ ապահովելով Ընկերությունում իր համար բացված բրոքերային հաշվին,

8.3.3. Իր Պատվերի կատարման մասին Ընկերությունից ստացված հաշվետվության վերաբերյալ առարկություններ ունենալու դեպքում դրանք ներկայացնել Ընկերությունը հաշվետվության ստացման պահից հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում,

8.3.4. Կատարել Հայաստանի օրենսդրությամբ, Արտարժույթի կանոններով կամ Կանոններով իր համար սահմանված այլ պարտականությունները,

8.3.5. Հաճախորդը պատասխանատվություն է կրում մարժայի վերաբերյալ տեղեկատվության ստացման և փոխանցման վերաբերյալ Ընկերության հետ համապատասխան պայմանավորվածությունների շարունակական պահպանման համար: Հաճախորդը գիտակցում և ընդունում է, որ Ընկերությունը կարող է Հաճախորդից պահանջել ավելացնել Հաճախորդի Հաշվի գումարը՝ ըստ մարժային պահանջի: Մարժայի պահանջը կարող է հիմնված լինել մի շարք գործոնների վրա, ներառյալ, բայց չսահմանափակվելով Ընկերությունում հաճախորդի ընդհանուր դիրքի, Հաճախորդի Հաշվի չափի, ձեր բաց մարժայի գործարքների քանակի, առևտրի ծավալի, Հաճախորդի գործարքների պատմության և շուկայի պայմանների վրա:

8.3.6. Մարժինալ առևտրի ժամանակ Հաճախորդը պարտավորվում է ինքնուրույն հետևել իր հաշվին առկա կապիտալի բավարարությանը մարժինալ դիրքերը ծածկելու համար, և ընդունում է, որ Բրոքերը պատասխանատվություն չի կրում իր հաշվին առկա կապիտալի անբավարարության համար: Բրոքերն իրավունք ունի փակել Հաճախորդի դիրքերը առանց նախնական ծանուցման, եթե կապիտալի պակաս կա մարժայի պահանջները ծածկելու համար:

8.4 Հաճախորդը իրավունք ունի.

8.4.1. Միակողմանիորեն լուծել Պայմանագիրը՝ լուծման ենթադրվող պահից առնվազն տասը օր առաջ այդ մասին գրավոր տեղեկացնելով Ընկերությանը:

8.4.2. Իր պատվերի կատարման մասին Ընկերությունից ստանալ հաշվետվություններ և ներկայացնել դրանց վերաբերյալ առարկություններ:

9. Հաճախորդի կողմից Պատվերների ներկայացման կարգը

9.1. Հաճախորդի արժեթղթերով և/կամ միջոցներով Գործարքներ կնքելու հիմք է հանդիսանում միայն Հաճախորդի կողմից մինչև այդ Գործարքը կնքելը Հաճախորդի կողմից ներկայացված Պատվերը:

9.2. Պատվերները/Հանձնարարականները ներկայացվում են Հաճախորդի կողմից Ընկերության գործադիր մարմնի ղեկավարի կողմից հաստատված ձևանմուշներով (Հավելված 1, Հավելված 2, Հավելված 3, Հավելված 4, Հավելված 15) թղթային ձևով Ընկերության տարածքում կամ էլեկտրոնային եղանակով, հեռախոսով կամ Հաճախորդի INVIA հարթակի անձնական սենյակի միջոցով: Էլեկտրոնային եղանակով պատվերները համարվում են ստացված, եթե դրանք ուղարկվել են trading@inviabroker.com և/կամ

hello@inviabroker.com էլեկտրոնային հասցեներին կամ կողմերի մեջև նախապես համաձայնեցված այլ եղանակով: Եթե Հաճախորդը պատվեր է ներկայացնում Գործառնական օրվա ավարտից հետո, ապա Պատվերը ենթակա է կատարման հաջորդ աշխատանքային օրը:

- 9.3. Պատվերը ներկայացնելուց առաջ կամ դրա հետ միաժամանակ Հաճախորդը պետք է Ընկերությանը տրամադրի նաև Գործարքի կատարման համար անհրաժեշտ գումարը (բացառությամբ ոչ բավարար ծածկույթով գործարքների), ինչպես նաև այդ պատվերի կատարման համար գանձվող միջնորդավճարը: Սույնով Ընկերությունը իրեն իրավունք է վերապահում սահմանված կարգով, առանց Հաճախորդին նախապես ծանուցելու, գանձել Հաճախորդի հաշիվներում առկա դրամական միջոցները համապատասխան գործարքի կատարման պահին կամ դրանից հետո ցանկացած ժամանակ:
- 9.4. Հաճախորդը կարող է ներկայացնել անբավարար ծածկույթով գործարք կնքելու Պատվեր և այդ նպատակով Ընկերությունից ստանալ դրամական միջոցների կամ արժեթղթերի փոխառություն:
- 9.5. Ընկերությունը կարող է հրաժարվել Պատվերի ընդունումից և/կամ ընդունված Պատվերը կատարելուց, եթե՝
  - 9.5.1. այն չի ներկայացվել սույն Կանոններին համապատասխան ձևով և բովանդակությամբ.
  - 9.5.2. այն չի ներկայացվել սույն Կանոններով սահմանված կարգով.
  - 9.5.3. Ընկերությունը լուրջ կասկածներ ունի սույն Կանոններով սահմանված նույնականացման գործողությունների արդյունքում Պատվեր ներկայացնող անձի կողմից այն ներկայացնելու իրավասության վերաբերյալ:
  - 9.5.4. սույն Կանոններով սահմանված այլ դեպքերում:
  - 9.5.5. Ընկերության գործակալները հրաժարվում են ընդունել և/կամ կատարել համապատասխան Հաճախորդի կողմից ներկայացված և Բրոքերի կողմից նրանց փոխանցված Պատվերը՝ համարելով, որ նրանք չեն կարող ապահովել գործարքների կնքումը/կատարումը որոշակի շուկաներում և ԱՀ-ներում:
  - 9.5.6. Ընկերության համար օբյեկտիվորեն անհնար է դարձել, իր վերահսկողությունից դուրս որևէ պատճառով, կատարել Պատվերը:
  - 9.5.7. Արգելքներն ու սահմանափակումները, որոնք անհնարին են դարձնում Պատվերի կատարումը, որոշվում կամ կիրառվում են համապատասխան ԱՀ-ի կամ Գործակալների կողմից,
  - 9.5.8. Ընկերության ներքին իրավական ակտերով սահմանված դեպքերում:
- 9.6. Ընկերությունը Պատվերի ընդունման կամ ընդունված Պատվերի կատարման մերժման փաստի վերաբերյալ տեղեկացնում է Հաճախորդին Կանոնների 9.2 կետով սահմանված ցանկացած ծանուցման եղանակով, ներառյալ Հաճախորդի կողմից ներկայացված էլեկտրոնային փոստին ծանուցման միջոցով:
- 9.7. Հաճախորդի կողմից արժեթղթերի վաճառքի Պատվերի ներկայացումը համարվում է Ընկերությանը լիազորագրի տրամադրում՝ Կանոններում նշված արժեթղթերով առևտրի համար: Եթե Պատվերի վավերականության ժամկետը նշված չէ, ապա այն ուժի մեջ է մինչև Գործարքն ավարտելու համար Պատվերի ներկայացման պահին սկսված առաջին առևտրային նստաշրջանի ավարտը կամ դրանից հետո:

9.8. Հաճախորդն իրավունք ունի ներկայացնել տրված Պատվերի հետևանքի հաղորդագրություն: Հետևանքի հաղորդագրությունը ներկայացվում է նույն եղանակով ինչպես ներկայացվել է Պատվերը: Հաղորդագրությունը ընդունվում է ի կատարումն, եթե տվյալ հետևանքվող Պատվերով Բրոքերի կողմից դեռևս Գործարքի կնքման հայտը կամ օֆերտան չի բավարարվել և/կամ ակցեպտավորվել: Պատվերի հետ կանչման հաղորդումը համարվում է ընդունված հաղորդագրությունը Բրոքերի Պատասխանատու աշխատակցին հասնելու պահից: Հաճախորդի հետևանքման հաղորդումը ստանալու պահից մինչև Բրոքերի կողմից համապատասխան Պատվերով համապատասխան ԱՀ-ից գործարքի կնքման հայտը հետ կանչելու հաստատվելն ընկած ժամանակահատվածում Պատվերով Գործարքը կնքվելու դեպքում, Պատվերը հետ կանչելու մասին հաղորդագրությունը Բրոքերի կողմից չի կատարվում:

9.9. Գործարքներ կնքելու համար ԱՀ-ների կամ Գործակալների կողմից 1 Պատվերով գնվող/վաճառվող Ֆինանսական գործիքների նվազագույն քանակական/ծավալային սահմանափակումներ սահմանված լինելու դեպքում այդ սահմանափակումները տարածվում են նաև Հաճախորդի պատվերի վրա, որի մասին Բրոքերը տեղյակ է պահում Հաճախորդին:

9.10. Հաճախորդն ընդունում է, որ Պատվերով ձեռքբերման ենթակա Ֆինանսական գործիքների շրջանակը, Գործարքների ծավալները, Գործարքներով Պատվերների ներկայացման վերջնաժամկետները սահմանափակվում են նշված Գործարքների կատարումը ապահովող Գործակալների և ԱՀ-ների կողմից սահմանված արժեթղթերի ցանկով, ծավալային սահմանափակումներով (սահմանաչափերով) և Հանձնարարականների ներկայացման (կատարման) ժամկետային սահմանափակումներով: Ամեն դեպքում, Պատվերները Բրոքերը ընդունում է Գործառնական օրվա ընթացքում, ընդ որում տվյալ ԱՀ-ում Առևտրային նստաշրջանի ավարտից հետո և մինչև մյուս Առևտրային նստաշրջանի սկսվելը ներկայացված Շուկայական պատվերը ենթակա չէ կատարման կամ ի կատարումն հաղորդման:

9.11. Հաճախորդների շահերի պաշտպանության, լավագույն գնով գործարք իրականացնելու նպատակով պետական պարտատոմսերի առավաճառքի գործառնությունները կարող են իրականացվել ինչպես Հայաստանի ֆոնդային բորսայում այնպես էլ բորսայից դուրս: Ընկերությունը պատասխանատվություն չի կրում ԱՀ-ների գործողությունների կամ անգործության արդյունքում, ինչպես նաև Գործարքի կողմ հանդիսացող անձանց կողմից Հաճախորդի Միջոցներով Վերջնահաշվարկի չկայացման կամ ոչ պատշաճ իրականացման համար՝ անկախ դրա պատճառներից, ինչպես նաև ցանկացած բնույթի տեխնիկական խափանումների (այդ թվում այն դեպքերում, երբ ծառայությունները մատուցվում են Հաճախորդին ԱՀ-ի միջոցով և տեղի է ունենում ԱՀ-ի տեխնիկական խափանում) արդյունքում Հաճախորդին պատճառված վնասի համար, եթե չի ապացուցվում, որ այդպիսի խափանումները և վնասը տեղի են ունեցել Բրոքերի դիտավորության և/կամ անգործության արդյունքում:

10. Գործարքների կնքման և կատարման կարգը

10.1. Իր կամ Հաճախորդի անունից և Հաճախորդի հաշվին արժեթղթերով գործարքներ կատարելիս Ընկերությունը պետք է՝

- 10.1.1. համոզվի, որ Գործարք կատարելու համար Պատվերները պատշաճ կերպով գրանցվել և ներկայացվել են կատարման
- 10.1.2. այլ հավասար պայմաններ ունեցող Պատվերները կատարի ըստ դրանց ստացման հաջորդականության, բացառությամբ, եթե Պատվերի բնութագրիչները կամ շուկայում ստեղծված իրավիճակը դա անհնարին են դարձնում, և
- 10.1.3. Հաճախորդին անհապաղ տեղյակ պահի այն էական դժվարությունների կամ բացասական հանգամանքների մասին, որոնք անհնարին են դարձնում Հաճախորդի Պատվերի ճշգրիտ կատարումը:

10.2 Ընդհանուր առմամբ ավելի լավ արդյունք ապահովելու նպատակով Ընկերությունը կարող է համախմբել իր Հաճախորդի Պատվերը կամ իր հաշվին կատարվող Գործարքն իր մեկ այլ Հաճախորդի Պատվերի հետ և այդ ձևով կատարել դրանք, եթե՝

- 10.2.1. որևէ Հաճախորդի համար այն չի ապահովում ավելի վատ արդյունք, քան այն դեպքում, եթե նրա Պատվերը կատարվեր առանձին,
  - 10.2.2. ընդհանուր առմամբ այն բխում է Հաճախորդի շահերից:
- 10.3 Եթե Ընկերությունը իր Հաճախորդի Պատվերը համախմբում է իր հաշվին կատարվող Գործարքի հետ, ապա այդ համախմբված Պատվերի մասնակի բավարարման դեպքում նախապատվությունը տրվում է Հաճախորդին
- 10.4 Կարգավորվող շուկայում գործարքները կնքվում և կարգավորվում են Օրենքի, դրա հիման վրա ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերի և այդ շուկայի օպերատորի կողմից սահմանված կանոնների համաձայն:
- 10.5 Կարգավորվող շուկայում Ընկերության կողմից գործարքները կնքվում և կատարվում են Օրենքի և դրա հիման վրա ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերի համաձայն: Զկարգավորվող շուկայում գործարքների իրականացման առանձնահատկությունները սահմանվում են Ընկերության և հաճախորդի միջև կնքված և/կամ արժեթղթերի առքուվաճառքի պայմանագրերով:
- 10.6 Հաճախորդի պատվերները կատարելու համար Ընկերությունն իրավունք ունի իր հայեցողությամբ ներգրավել այլ կազմակերպությունների, այդ թվում՝ ֆինանսական շուկաներում շուկայում մասնագիտացած անձանց, ինչպես նաև օգտվել միջազգային և տեղական շուկաներում այլ կազմակերպությունների կողմից տրամադրվող ծառայություններից և տեխնիկական աջակցությունից, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նշվում է կոնկրետ միջնորդ, որի միջոցով տրվում է պատվերը Հաճախորդին:

11. Հաճախորդներին արժեթղթերով գործարքների իրականացման համար փոխառությունների տրամադրման կարգը

- 11.1 Ընկերությունը կարող է իր Հաճախորդներին տրամադրել փոխառություններ արժեթղթերով գործարքների իրականացման համար, պայմանով, որ Ընկերությունը հանդիսանում է նման գործարքի կողմ:
- 11.2 Ընկերությունը կարող է հաճախորդներին տրամադրել փոխառության հետևյալ տեսակները.
  - 11.2.1 Ֆինանսական գործիքների կարճ վաճառք, որի դեպքում հաճախորդը Ընկերության միջոցով վաճառում է Ընկերությունից փոխառությամբ վերցված ֆինանսական գործիքները

- 11.2.2 Ֆինանսական գործիքների մարժայով գնում, որի դեպքում հաճախորդը Ընկերության միջոցով գնում է Ֆինանսական գործիքները՝ գնման համար անհրաժեշտ գումարի մի մասը փոխառությամբ վերցնելով Ընկերությունից:
- 11.3 Սույն կանոնի 11.2. կետում նշված փոխառության տեսակների տրամադրման ժամանակ սահմանվող մարժայի նվազագույն չափը սահմանվում է համաձայն Կենտրոնական բանկի 4/07 կանոնակարգի:
- 11.4 Յուրաքանչյուր Ֆինանսական գործիքի համար նախատեսված մարժայի հատուկ չափը, ինչպես նաև դրամական և արժեթղթերի տեսքով տրամադրվող փոխառությունների նկատմամբ կիրառվող տոկոսադրույքները հաճախորդներին հասանելի են դառնում ընկերության պաշտոնական կայքում և/կամ ընկերության կողմից տրամադրված առևտրային հարթակում: Եթե Հաճախորդի դրամական միջոցները նվազում են նվազագույն մարժայի չափով, ապա Ընկերությունն իրավունք ունի ապահովել մարժայի սկզբնական սահմանը՝ փակելով Հաճախորդի դիրքերը:
- 11.5 Հատուկ դեպքերում, կախված Ընկերության գործակալների կողմից փոխանցված պատվերների կատարման առանձնահատկություններից, Ընկերությունն իրավունք ունի իրականացնել արտարժույթի փոխարկում Հաճախորդի հաշվին և/կամ կնքել կարճաժամկետ արտարժույթի փոխանակման պայմանագրեր Հաճախորդի պատվերը կատարելու համար անհրաժեշտ արժույթով դրամական միջոցներ ապահովելու համար առանց Հաճախորդի Պատվերի (ավտոմատ) գործակալի միջոցով:

12. Ածանցյալ գործարքների առանձնահատկությունները

- 12.1. Ածանցյալներով Բրոքերային ծառայությունները մատուցվում են համապատասխան ածանցյալների առևտուր կազմակերպող ԱՀ-ների և Գործակալների կողմից սահմանված պայմանների համաձայն և դրանց կողմից սահմանված սահմանափակումները հաշվի առնելով:
- 12.2. Որոշակի Ածանցյալներով գործարքների հետ կապված Հաճախորդի բաց դիրքի առկայության դեպքում՝ տվյալ ԱՀ-ում Ածանցյալի Ապահովման պահին Հաճախորդի հաշվում Ածանցյալի կատարումից բխող պարտավորությունները բավարարելու համար անհրաժեշտ Միջոցների անբավարարության դեպքում, Բրոքերին Կանոններով իրավունք է վերապահվում՝ փակել Ածանցյալով Հաճախորդի բաց դիրքը՝ գնելով/վաճառելով Ածանցյալը: Մինչև սահմանված պահին Միջոցների բավարարության դեպքում՝ Ապահովման պահից մինչև Բրոքերի կողմից տվյալ Ածանցյալով բաց դիրքի փակումը կամ Ածանցյալի փաստացի կատարումն ընկած ժամանակահատվածում Բրոքերն իրավունք ունի չընդունել և ի կատարումն չփոխանցել Հաճախորդի այն Հանձնարարականները, որոնցով Գործարքների գինը գերազանցում է Հաճախորդի հաշվում առկա Միջոցների ընդհանուր արժեքի և Գործարքի կատարման համար անհրաժեշտ միջոցների տարբերությունը:

13. Միջոցների հաշվառում, պահառուական եվ վերջնահաշվարկի գործառնություններ

- 13.1. Հաճախորդի կողմից ներկայացված հայտի հիման վրա հիման վրա Ընկերությունը հաճախորդի համար բացում է բրոքերային հաշիվներ՝ բրոքերային գործարքներ իրականացնելու համար: Բրոքերի կողմից ծառայությունների մատուցման համար նախատեսված կամ դրանց արդյունքում ստացված Հաճախորդի արժեթղթերը հաշվառվում են Բրոքերի և Հաճախորդի միջև կնքված պահառության պայմանագրի համաձայն բացված և սպասարկվող Արժեթղթերի հաշիվներում:
- 13.2. Բրոքերային հաշվի համալրում է կատարվում է 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում
- 13.3. Բրոքերային ծառայությունների մատուցման համար նախատեսված, ինչպես նաև դրանց արդյունքում ստացվող՝ Հաճախորդի դրամական միջոցները Բրոքերի կողմից փոխանցվում են Հաճախորդի Բրոքերային հաշիվներին՝ Գործարքի վերջնահաշվարկ իրականացնելու արդյունքում կամ Հաճախորդի գրավոր դիմումի հիման վրա:
- 13.4. Բրոքերային հաշիվներում առկա դրամական միջոցների (այն չափով, որով դրանք ծանրաբեռնված չեն ընդունված և/կամ կատարված Պատվերով, Բրոքերի կամ երրորդ անձանց իրավունքներով) և Պայմանագրի (Կանոնների) համաձայն Բրոքերին վճարման ենթակա գումարների տարբերությունը հանդիսանում է Հաճախորդի նկատմամբ Բրոքերի անժամկետ պարտավորությունը:
- 13.5. Ընկերությունը Հաճախորդին տոկոսներ չի վճարում կամ չի հաշվարկում բրոքերային հաշիվների մնացորդի վրա: Հաճախորդի բրոքերային հաշվի վրա կատարված գործարքները սահմանափակվում են՝
- 1) բրոքերային հաշվից միջոցների դուրսբերում և փոխանցում բանկերում հաճախորդի բանկային հաշիվներին.
  - 2) Հաճախորդի բանկային հաշվից դրամական միջոցների մուտքագրում.
  - 3) Կանոնների համաձայն Վերջնահաշվարկ կատարելու համար անհրաժեշտ գործառնություններ:
- 13.6. Բրոքերային գործառնություններն իրականացվում են Հաճախորդի համապատասխան Պատվերի հիման վրա, Գործառնությունները կատարվում են Ընկերության ներքին իրավական ակտերին համապատասխան համապատասխան հրամանը ներկայացնելուց հետո ոչ ավելի, քան 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:
- 13.7. Առանց Հաճախորդի Պատվերի Բրոքերային և Արժեթղթերի հաշիվներից միջոցներ կարող են դուրս գրվել դատարանների օրինական ուժի մեջ մտած վճիռների հիման վրա, ինչպես նաև օրենքով, Հաճախորդի հետ Բրոքերի կնքած բոլոր պայմանագրերով սահմանված դեպքերում:
- 13.8. Բրոքերային հաշվով գործարք կատարելու լիազորություն ունեն նույն անձինք, որոնք իրավասու են ներկայացնել Պատվերներ Կանոնների համաձայն:
- 13.9. Պայմանագրով Հաճախորդը տալիս է իր համաձայնությունը, որ Բրոքերը Պայմանագրի շրջանակներում իրեն տրամադրված և ստացված միջոցներն օգտագործի ի շահ իրեն (Բրոքերի), այդ թվում՝ գրավադրի դրանք առանց խախտելու Հաճախորդի նկատմամբ իր ֆիդուցիար պարտականությունները: Բրոքերը Հաճախորդի Միջոցները կարող է պահել անվանատիրոջ և/կամ իր անունով այլ ֆինանսական հաստատություններում (այդ թվում՝ արտասահմանյան) բացված բանկային (թղթակցային) և/կամ դրամական միջոցների հաշվառման այլ հաշիվներում՝ ՀՀ կամ գործարքի կնքման այլ վայրի օրենսդրության և դրան համապատասխան կնքված պայմանագրերի համաձայն: Բրոքերին իրավունք է

վերապահվում գործարքներ կնքելիս համախմբել Հաճախորդի Միջոցները իր այլ Հաճախորդների միջոցների ինչպես նաև իր սեփական միջոցների հետ՝ ամեն դեպքում, սակայն, պահպանելով իր և Հաճախորդի, ինչպես նաև իր տարբեր Հաճախորդների միջոցների առանձնացված հաշվառումը՝ ներքին հաշվառման համակարգի պատշաճ վարման միջոցով:

13.10. Պայմանագրով բրոքերային ծառայություններ մատուցելիս անհրաժեշտ պահառու-հաշվարկային գործառնությունները և արժեթղթերի հաշիվներով գործառնությունները կարգավորվում են համապատասխան պահառության պայմանագրով, «Արժեթղթերի պահառության կանոններով» և այլ ներքին իրավական ակտերով: Բրոքերային ծառայությունները մատուցելիս ձեռքբերվող և վաճառքի համար նախատեսված՝ Հաճախորդի արժեթղթերը հաշվառվում են Բրոքերի կողմից Հաճախորդի համար պահառության պայմանագրի համաձայն բացված Արժեթղթերի հաշիվներում:

13.11. Կանոնների համաձայն տրված՝ Գործարք կատարելու Պատվերը հանդիսանում է նաև Հաճախորդի հաշիվներով համապատասխան գործառնություն կատարելու հանձնարարական, այդ թվում՝ պահառության պայմանագրի իմաստով, մասնավորապես՝

- 1) Արժեթղթերի և դրամական միջոցների ընդունում/մուտքագրում հաշվին,
- 2) Արժեթղթերի և դրամական միջոցների փոխանցում/ելքագրում հաշվից,
- 3) Արժեթղթերի և դրամական միջոցների արգելադրում/գրավադրում հոգուտ երրորդ անձանց և/կամ Բրոքերի:

13.12. Հաճախորդը կարող է նաև Բրոքերին ներկայացնել իր Արժեթղթերի հաշիվներով որոշակի գործառնություն (մուտքագրում, ելքագրում, փոխանցում, արգելադրում և այլն) կատարելու հանձնարարական՝ անկախ Բրոքերային գործառնությունների Պատվերից: Նման դեպքում պահառուական գործառնության հանձնարարականը ներկայացվում է պահառության պայմանագրով սահմանված կարգով և ժամկետներում:

13.13. Կանոնների իմաստով Վերջնահաշվարկ է հանդիսանում Բրոքերի կողմից տվյալ Պատվերով կատարված Գործարքի արդյունքում Հաճախորդի պարտավորությունների կատարումը և Գործարքի մյուս կողմից կատարման ընդունումը, մասնավորապես՝

- 1) Արժեթղթերի ընդունում, հաշվառում և փոխանցում,
- 2) դրամական միջոցների փոխանցում, ընդունում և հաշվառում, Աձանցյալներով տատանվող հաշվեկշռի լրացում,
- 3) գործողությունները կատարելու համար անհրաժեշտ արտարժույթային փոխարկումներ:

13.14. Եթե Բրոքերային հաշիվների արժույթները չեն համապատասխանում Պատվերով կնքված գործարքով վերջնահաշվարկ կատարելու համար անհրաժեշտ արժույթին կամ Պատվերով գործարքի կատարման արժույթով Հաճախորդի հաշվի մնացորդը չի բավարարում համապատասխան Պատվերով գործարքի արդյունքներով վերջնահաշվարկ կատարելու համար, Բրոքերը, ի կատարումն Պատվերով գործարքի վերջնահաշվարկի, իրականացնում է համապատասխան արժույթային փոխարկումը՝ Վերջնահաշվարկի պահի դրությամբ Բրոքերի կամ

Գործակալի կողմից սահմանված Վերջնահաշվարկի արժույթների փոխարժեքին համապատասխան:

- 13.15. Եթե Պատվերով գործարքի վերջնահաշվարկի կատարման համար անհրաժեշտ արժույթի հաշվարկային դրույքը ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից չի սահմանվում, Բրոքերը կարող է չկատարել կամ ի կատարումն չփոխանցել Հաճախորդի Պատվերը.
- 13.16. Բրոքերը Հաճախորդի կողմից տրված Պատվերի կատարման արդյունքում Վերջնահաշվարկն իրականացնում է առանց Հաճախորդից լրացուցիչ հանձնարարականներ ստանալու: Հաճախորդը պարտավոր է Կանոնների համաձայն իր անվամբ բացված Հաճախորդի հաշիվներում ապահովել համապատասխան Միջոցների առկայությունը բացառությամբ ոչ բավարար ծածկույթով գործարքների:
- 13.17. Ընկերությունը պարտավորվում է Հաճախորդին պատկանող միջոցները փոխանցել իրեն 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում՝ Հաճախորդից համապատասխան հարցումը ստանալուց հետո կամ Պայմանագրի դադարեցումից հետո:

14. Պատվերների և գործարքների գրանցումը

- 14.1. Ընկերության ծառայությունների և գործարքների մասով գրանցումները ներառում են համապատասխան տեղեկությունները՝ կապված արժեթղթերով կատարված բոլոր գործարքների հետ՝ անկախ այն բանից, թե ում հաշվին կամ անունից է այն կատարվել:
- 14.2. Գործարքների մասով գրանցումները պետք է վարվեն այնպիսի եղանակով կամ միջոցներով, որպեսզի բավարարվեն հետևյալ պայմանները.
  - 14.2.1. Կենտրոնական բանկի պահանջով այդ գրանցումները պետք է հասանելի և մատչելի լինեն Կենտրոնական բանկին և պետք է հնարավոր լինի վերծանել կատարված յուրաքանչյուր գործարքի յուրաքանչյուր փուլ,
  - 14.2.2. Եթե այդ գրանցումներում փոփոխություններ կամ լրացումներ են կատարվում, ապա դրանք պետք է կատարվեն այնպես, որպեսզի հնարավոր լինի պարզել այդ գրանցումների սկզբնական բովանդակությունը և յուրաքանչյուր փոփոխությունը կամ լրացումը, և
  - 14.2.3. պետք է բացառվի երրորդ անձանց կողմից այդ գրանցումների չթույլատրված օգտագործումը:
- 14.3. Ընկերությունը վարում է գրանցումներ Հաճախորդի կողմից տրված յուրաքանչյուր Պատվերի մասով:
- 14.4. Պատվերների գրանցումը կատարվում է Ընկերության «Ներդրումային եվ ոչ հիմնական ծառայությունների մատուցման հետ կապված փաստաթղթաշրջանառության եվ տեղեկատվության փոխանակման կանոնակարգ»ով սահմանված կարգով:
- 14.5. Հաճախորդի Պատվերը կատարելուց հետո անհապաղ, սակայն ոչ ուշ, քան տվյալ աշխատանքային օրվա ավարտը, պետք է կատարվեն գրանցումներ կատարված Գործարքի մասին:

- 14.6. Սույն Կանոնների 14.5. կետի համաձայն կատարվող գրանցումները ներառում են հետևյալ տեղեկությունները.
- 14.6.1. Հաճախորդի անունը, ազգանունը (անվանումը) և(կամ) հաճախորդին նույնականացնող համարը,
- 14.6.2. Գործարքի կնքման ամսաթիվը՝ հաջորդաբար նշելով տարին, ամիսը և օրը,
- 14.6.3. Գործարքի կնքման ժամը՝ հաջորդաբար նշելով ժամը և րոպեն,
- 14.6.4. Գործարքի տեսակը (առք, վաճառք),
- 14.6.5. Գործարքի բնույթը, եթե գործարքի տեսակը առք կամ վաճառք չէ (արժեթղթերի բաժանորդագրություն, օպցիոնի իրականացում և այլն),
- 14.6.6. Արժեթղթերի տարբերակիչ ծածկագիրը (բացակայության դեպքում՝ թողարկողի անվանումը և արժեթղթերի տեսակը, իսկ ածանցյալ գործիքի դեպքում՝ դրա նկարագիրը),
- 14.6.7. Արժեթղթերի քանակը (ծավալային արժեթղթերի դեպքում՝ անվանական արժեքը),
- 14.6.8. Միավորի գինը (ծավալային արժեթղթերի դեպքում չի լրացվում),
- 14.6.9. Ընդհանուր ծավալը,
- 14.6.10. Գործարքի մյուս կողմը,
- 14.6.11. Գործարքի կնքման վայրը (նշվում է ֆոնդային բորսայի անվանումը, այլ կարգավորվող շուկայի անվանումը կամ «չկարգավորվող շուկա»),
- 14.6.12. Գործարքը կատարող Պատասխանատու աշխատակցի անունը, ազգանունը:
- 14.7. Ընկերությունը պարտավորվում է պահպանել Պայմանագրի, Պատվերների և Գործարքների հետ կապված բոլոր տեղեկատվության գաղտնիությունը, եթե այլ բան նախատեսված չէ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ:

15. Հաճախորդներին հաշվետվությունների ներկայացումը

- 15.1. Եթե Ընկերությունը կատարել է հաճախորդի Պատվերը, ապա պետք է անհապաղ, սակայն ոչ ուշ, քան մինչև Գործարքի կնքման հաջորդ աշխատանքային օրվա ավարտը Հաճախորդին տրամադրի Պատվերի կատարման մասին հաշվետվություն: INVIA հարթակի միջոցով կատարված գործարքների վերաբերյալ հաշվետվությունը հասանելի է Հավելվածում և չի ուղարկում Հաճախորդին:
- 15.2. Հաճախորդի Պատվերի կատարման մասին հաշվետվությունը առնվազն ներառում է՝
- 15.2.1. Ընկերության անվանումը,
- 15.2.2. Հաճախորդի անունը, ազգանունը (իրավաբանական անձի դեպքում՝ անվանումը) կամ հաճախորդին նույնականացնող համարը,
- 15.2.3. Գործարքի կնքման ամսաթիվը՝ հաջորդաբար նշելով տարին, ամիսը, օրը,
- 15.2.4. Գործարքի կնքման ժամը՝ հաջորդաբար նշելով ժամը և րոպեն,
- 15.2.5. Հաճախորդի կողմից տրված Պատվերի տեսակը (շուկայական, լիմիտային և այլն),
- 15.2.6. Գործարքի կնքման վայրը (նշվում է ֆոնդային բորսայի անվանումը, այլ կարգավորվող շուկայի անվանումը կամ «չկարգավորվող շուկա»),

- 15.2.7. Արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրը, թողարկման համարը (բացակայության դեպքում՝ թողարկողի անվանումը և արժեթղթերի տեսակը, իսկ ածանցյալ գործիքի դեպքում՝ դրա նկարագիրը),
- 15.2.8. Պատվերում նշված գործարքի տեսակը (առուվաճառք),
- 15.2.9. Պատվերի բնույթը, եթե Պատվերում նշված գործարքի տեսակը առուվաճառք չէ (արժեթղթերի բաժանորդագրություն, օպցիոնի իրականացում և այլն),
- 15.2.10. Արժեթղթերի քանակը (ծավալային արժեթղթերի դեպքում՝ անվանական արժեքը),
- 15.2.11. Միավորի գինը (ծավալային արժեթղթերի դեպքում չի լրացվում),
- 15.2.12. Ընդհանուր ծավալը,
- 15.2.13. Գանձվող միջնորդավճարների կամ այլ վճարների համախառն գումարը, իսկ ոչ պրոֆեսիոնալ հաճախորդի պահանջի դեպքում՝ նաև դրանց բացվածքը (ըստ յուրաքանչյուր վճարի),
- 15.2.14. Հաճախորդի կողմից վճարումները կատարելու պայմանները և ժամկետը, եթե դրանց մասին հաճախորդը նախօրոք չի տեղեկացվել (բանկային հաշվեհամարը և այլն),
- 15.2.15. Տեղեկատվություն այն փաստի մասին, որ հաճախորդի տեսանկյունից գործարքի մյուս կողմը հանդես է եկել Ընկերությունը, վերջինիս խմբի մեջ մտնող որևէ այլ անձ կամ Ընկերության մեկ այլ հաճախորդ, եթե գործարքը չի իրականացվել այնպիսի կարգավորվող շուկայում, որն ապահովում է գործարքի մի կողմի անհայտ լինելը մյուսի համար,
- 15.2.16. Տեղեկատվություն գործարքից հետո Ընկերությունում Հաճախորդի ունեցած դրամական միջոցների մնացորդի վերաբերյալ՝ ըստ յուրաքանչյուր արժույթի:
- 15.3. Սույն կանոնների 15.1-ին կետում նշված հաշվետվությունը գեներացվում է ավտոմատ եղանակով
- 15.4. Եթե Հաճախորդի Պատվերը կատարվում է մասնաբաժիններով, ապա Ընկերությունը Հաճախորդին է ներկայացնում Պատվերի կատարման մասին հաշվետվությունը՝ ըստ յուրաքանչյուր մասնաբաժնի:
- 15.5. Սույն Կանոնում նշված հաշվետվությունները փոխանցվում են Հաճախորդին անձամբ կամ Հաճախորդի գրանցված էլ. հասցեին ուղարկելով, կամ հասանելի է դառնում Հաճախորդին ընկերության IN VIA հարթակի միջոցով կամ Հաճախորդին կապի հուսալի միջոցներով ուղարկելու միջոցով:

16. Հաճախորդների միջոցների պաշտպանությունը ապահովելու համար ձեռնարկվող քայլերը

- 16.1. Ընկերությունում Հաճախորդների միջոցների պաշտպանությունը ապահովելու նպատակով ձեռնարկվում են հետևյալ միջոցառումները.
  - 16.1.1. առանձնացված հաշվառում. Ընկերությունը առանձին հաշիվներ ունի յուրաքանչյուր Հաճախորդի, ինչպես նաև իր և իր Հաճախորդների Արժեթղթերի և դրամական միջոցների համար,
  - 16.1.2. ներքին վերահսկողություն. Ընկերությունն ունի ներքին աուդիտի անկախ ստորաբաժանում, որը իրականացնում է Ընկերության ընթացիկ գործունեության

- անընդհատ վերահսկողություն՝ նվազագույնի հասցնելով Ընկերության աշխատակիցների կողմից պատահական սխալների և չարաշահումների ռիսկը,
- 16.1.3. Պատվերների կատարման հստակ քաղաքականության կիրառում,
- 16.1.4. Ընկերության և Հաճախորդների, ինչպես նաև Ընկերության տարբեր Հաճախորդների շահերի բախման սահմանափակման քաղաքականության կիրառումը:
- 16.1.5. Մասնակցություն ներդրողների փոխհատուցման, միջոցների երաշխավորման կամ նման այլ սխեմաներում (առկայության դեպքում):
- 16.2. Բրոքերը կարող է պահել Հաճախորդի միջոցները այլ ֆինանսական հաստատություններում անվանատիրոջ անունով և/կամ նրա անունով (այդ թվում՝ արտասահմանյան) բացված դրամական միջոցների հաշվառման բանկային (թղթակցային) և/կամ այլ հաշիվներում՝ ՀՀ օրենսդրությանը կամ գործարքի կնքման այլ վայրին և դրան համապատասխան կնքված պայմանագրերին համապատասխան:
- 16.3. Բրոքերի հետ կնքելով Պայմանագիր՝ Հաճախորդը տալիս է իր համաձայնությունը, որ Ընկերությունը կարող է ռեպո գործարքներ կնքել հաճախորդին պատկանող արժեթղթերով, որոնք հաշվառվում են նրա համապատասխան հաշիվներում, ինչպես նաև գրավադրել դրանք՝ չխախտելով Հաճախորդի հանդեպ իր ֆիդուցիար պարտավորությունները:

17. Դիլերային գործառնություններ արժեթղթերով

- 17.1. Արժեթղթերով դիլերային գործարքները կարող են կնքվել հետևյալ նպատակներով.
- 1) Ընկերության սեփական արժեթղթերի պորտֆելի կառավարում.
  - 2) Ընկերության սեփական միջոցների կառավարում.
  - 3) լրացուցիչ շահութաբերության ապահովում.
- 17.2. Ընկերության սեփական արժեթղթերի պորտֆելի կառավարումը ներառում է հետևյալ գործառնությունները.
- 1) Պորտֆելի ձևավորում՝ Ընկերության արժեթղթերի ընտրության և գնման գործընթաց՝ պորտֆելի շահութաբերությունը բարձրացնելու նպատակով՝ պահպանելով իրացվելիության պահանջվող մակարդակը.
  - 2) Պորտֆելի վերակառուցում. պորտֆելի կառուցվածքի փոփոխման գործընթաց՝ դրա միջին կշռված եկամտաբերությունը բարձրացնելու նպատակով՝ հաշվի առնելով շուկայի անկայունությունը և/կամ արժեթղթերի իրացվելիության մակարդակը.
  - 3) սեփական պորտֆելից արժեթղթերի մարումից և (կամ) վաճառքից ստացված միջոցների վերաներդրում.
- 17.3. Դիլերի առաջարկի հիման վրա Լիազորված անձը, հաշվի առնելով իրացվելիության ընթացիկ իրավիճակի մասին տեղեկատվությունը, որոշում է կայացնում իրականացնել 17.2 կետում նշված գործառնությունները:
- 17.4. Իրացվելիության կառավարման շրջանակներում արժեթղթերով իրականացվում են հետևյալ գործարքները.

- 1) «Ուղիղ ռեպո գործառնություններ»՝ լրացուցիչ միջոցներ ներգրավելու համար.
- 2) «Հակադարձ ռեպո գործառնություններ»՝ առկա միջոցների տեղաբաշխման համար.

17.5. Լրացուցիչ շահութաբերություն ապահովելու համար իրականացվում են հետևյալ գործողությունները.

- 1) ռեպո/հակադարձ ռեպո գործարքների արբիտրաժը միջոցների ներգրավման/տեղաբաշխման գործընթացն է, որն ուղեկցվում է այդ միջոցների հետագա տեղաբաշխմամբ/գրավմամբ համամասնորեն հավասար պայմաններով՝ տոկոսադրույքների տարբերությունից շահույթ ստանալու նպատակով.
- 2) առքուվաճառքի գործարքների արբիտրաժ՝ արժեթղթերի առքուվաճառքի գործընթաց, որն ուղեկցվում է համապատասխան արժեթղթերի հետագա վաճառքով/գնմամբ՝ տարբերությունից շահույթ ստանալու նպատակով.
- 3) շահույթ ստանալու նպատակով ընկերության արժեթղթերի վաճառքի գործարքները սեփական պորտֆելից.
- 4) արժեթղթերի գնում շահաբաժիններից, արժեկտրոններից և այլ եկամուտներից ընթացիկ եկամուտ ստանալու համար.

17.6. Ընկերության անունից և նրա հանձնարարությամբ գործարքներ վարելու և գործարքներ կնքելու իրավունք ունեն միայն ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հավաստագրված մասնագետները՝ «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան: .

17.7. Արժեթղթերով գործարքները կարող են իրականացվել ինչպես բորսայում (նաև միջազգային), այնպես էլ արտաբորսային շուկայում՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության և արժեթղթերի շուկան կարգավորող միջազգային օրենսդրության:

17.8. Արժեթղթերի հետ գործարքների արդյունավետ և պարզեցված գործընթաց ապահովելու նպատակով Ընկերությունը կարող է Դիլերային պայմանագրեր կնքել Կողմերի հետ:

18. Բրոքերային գործունեության շրջանակներում մատուցվող ծառայությունների դիմաց գանձվող վճարների գնագոյացման (ձևավորման) սկզբունքները

18.1. Ընկերությունը Բրոքերային գործունեության շրջանակներում մատուցվող ծառայությունների դիմաց գանձվող վճարների մեծությունը որոշելիս առաջնորդվում է հետևյալ սկզբունքներով.

18.1.1. *ինքնաֆինանսավորման սկզբունք.* ծառայության դիմաց գանձվող վճարը պետք է լինի այնքան, որ թույլ տա ծածկել տվյալ ծառայության մատուցման հետ կապված ծախսերը, ինչպես նաև ընկերության համար ապահովի շահույթի որոշակի ընդունելի մակարդակ,

18.1.2. *Հաճախորդի համար մատչելիության սկզբունք.* ծառայությունների դիմաց գանձվող վճարի մեծությունը պետք է ընդունելի և մատչելի լինի հաճախորդի համար և չպետք է հանգեցնի հաճախորդի ֆինանսական վիճակի էական վատթարացման,

- 18.1.3. *Կնիքասկան արդարության սկզբունք*. ծառայությունների դիմաց գանձվող վճարի մեծությունը ուղիղ կախվածության մեջ է հաճախորդի Պատվերների կատարման բարդությունից, ինչպես նաև դրանց կատարման արդյունքում հաճախորդի ստացած օգուտի մեծությունից:
- 18.2. Բրոքերային գործունեության շրջանակներում մատուցվող ծառայությունների դիմաց գանձվող վճարը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով,

$$V = \sigma_q + \zeta,$$
որտեղ V -ն ծառայության դիմաց գանձվող վճարի մեծությունն է, σ_q -ն տվյալ գործարքի իրականացման հետ կապված ծախսերի մեծությունն է, որը իր մեջ կարող է ներառել կարգավորվող շուկայի օպերատորի, Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի այլ պահառուի և (կամ) ռեեստրավարի կողմից գանձվող գումարները, ինչպես նաև գործարքի իրականացման հետ կապված ցանկացած այլ ծախսեր, ζ -ն Ընկերության կողմից կիրառվող հավելագինն է, որը յուրաքանչյուր գործարքի դեպքում սահմանվում է հաճախորդի հետ բանակցությունների արդյունքում՝ ղեկավարվելով սույն կանոնի (ա) կետում նշված սկզբունքներով:
- 18.3. Սույն կանոնի 18.2. կետում նշված մեծությունները կարող են ունենալ ինչպես տոկոսային, այնպես էլ բացարձակ արտահայտություն:
- 18.4. Բրոքերի կողմից միջազգային շուկաներում բրոքերային գործառնությունների կատարման համար սահմանված սակագները չեն ներառում Բրոքերի Գործակալ չհանդիսացող այլ անձանց (ԱՀ-ներ, բորսաներ, պահառուներ և այլն) կողմից գանձվող վճարները (բացառությամբ քլիրինգային վճարների), որոնք, ի հայտ գալու դեպքում, գանձվում են Հաճախորդի Միջոցներից: Հաճախորդի կողմից պահանջ ներկայացնելու դեպքում Բրոքերը տրամադրում է այն աղբյուրները, որտեղից կարելի է տեղեկություններ ստանալ նշված վճարների վերաբերյալ:
- 18.5. Ընկերության գործադիր մարմնի ղեկավարը կարող է իր որոշմամբ սահմանել Ընկերության Բրոքերային գործունեության շրջանակներում մատուցվող ծառայությունների դիմաց գանձվող վճարների մեծության սանդղակ:
- 18.6. Բրոքերն իր կողմից մատուցվող բրոքերային ծառայությունների միջոցով իրականացրած արժեթղթերով գործարքներից և/կամ այդպիսի արժեթղթերով ստացված եկամուտներից գոյացող հարկային պարտավորությունների գծով հարկային գործակալ չի հանդիսանում և չի տրամադրում դրանց գծով հարկային խորհրդատվություն: Հաճախորդը սույնով հաստատում է, որ պատշաճ տեղեկացված է և համաձայն է, որ Հաճախորդն է կրում սույն կետում նշված իր հարկային պարտավորությունների չկատարման կամ ոչ պատշաճ կատարման ռիսկը: Ընդ որում, ՀՀ տարածքում թողարկված պարտատոմսերից ստացված արժեկտրոնային եկամուտներից գոյացած հարկային պարտավորությունների հարկային գործակալ է հանդիսանում թողարկողը (իսկ Բրոքերի կողմից թողարկված լինելու դեպքում՝ Բրոքերը)՝ ՀՀ օրենսդրության կարգավորումներին համապատասխան: Բրոքերը պատասխանատվություն չի կրում ցանկացած և բոլոր դեպքերում, երբ Հաճախորդին ՀՀ տարածքից դուրս թողարկված (արտասահմանյան) արժեթղթերից եկամուտները համապատասխան արժեթղթերի թողարկողների կողմից վճարվել են կամ վճարվելու են նման

եկամուտների մասով կատարված/կատարման ենթակա հարկային վճարների նվազեցմամբ:

19. Ընկերության և հաճախորդների, ինչպես նաև Ընկերության տարբեր հաճախորդների շահերի բախման սահմանափակման քաղաքականությունը

- 19.1. Այն դեպքում, երբ Ընկերությունը հիմնավոր փաստերի հիման վրա հանգում է այն եզրակացությանը, որ իր և հաճախորդի կամ տարբեր հաճախորդների միջև հաճախորդների Պատվերների կատարման ընթացքում կարող է առաջանալ շահերի բախում, ապա անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան հաճախորդի Պատվերի կատարման պահը, հաճախորդին տեղյակ է պահում այդ մասին՝ առաջարկելով շահերի բախումից խուսափելու եղանակներ:
- 19.2. Եթե հաճախորդը հրաժարվում է օգտագործել Ընկերության կողմից իրեն առաջարկված շահերի բախումից խուսափելու եղանակները, իսկ շահերի բախումը կարող է առաջանալ Ընկերության տարբեր հաճախորդների միջև, ապա Ընկերությունը հաճախորդների Պատվերները կատարում է ըստ դրանց ստացման հաջորդականության, անկախ այն բանից, որ դրա արդյունքում հաճախորդներից որևէ մեկը կարող է տուժել: Այդ դեպքում համարվում է, որ Ընկերությունը ձեռնարկել է բոլոր խելամիտ քայլերը հաճախորդի համար հնարավոր լավագույն պայմաններով Պատվերը կատարելու համար:
- 19.3. Եթե շահերի բախումը առաջանում է Ընկերության և հաճախորդի միջև, ապա Ընկերությունը հաճախորդի Պատվերը կատարում է այնպես, որպեսզի դրա արդյունքում տուժի ոչ թե հաճախորդը, այլ Ընկերությունը:

20. Հաճախորդի հետ կապ հաստատելու կարգը

- 20.1. Պայմանագրով Կողմերի միջև ցանկացած Գործարքի և Պատվերի ներկայացում, փոխանցում, փոխանակում, պայմաններ և ծառայությունների մատուցում, ինչպես նաև ցանկացած տեղեկատվություն (ներառյալ հաղորդագրություններ, փաստաթղթեր, ծանուցումներ, քաղվածքներ, հաշվետվություններ), ներառյալ ցանկացած պահանջների կամ այլ պահանջների հետ կապված ցանկացած հաղորդակցություն, Պայմանագրից/պայմաններից բխող հարցերը (այսուհետ՝ նաև ծանուցում) իրականացվում է էլեկտրոնային եղանակով էլեկտրոնային հասցեի և/կամ INVIA հարթակի միջոցով և/կամ Հաճախորդի կողմից Բրոքերին տրամադրված տեղեկատվությունը փոխանցման հուսալի եղանակով, եթե Պայմանագրում/պայմաններում այլ պարտադիր պայման նախատեսված չէ:
- 20.2. Հաճախորդը համարվում է պատշաճ ծանուցված, երբ ծանուցումն ուղարկվել է Պայմանագրում նշված էլ. հասցեին, նույնիսկ եթե չկա ընթերցման ապացույց: Այս դեպքում Հաճախորդը համարվում է պատշաճ ծանուցված ծանուցումը ստանալու հաջորդ օրը: Որպես Պայմանագրով/պայմաններով նախատեսված ծառայությունների մատուցման մաս, բոլոր ծանուցումները Բրոքերին ուղարկվում

են էլեկտրոնային փոստի և/կամ INVIA հարթակի և/կամ հաղորդակցության հուսալի միջոցի միջոցով:

- 20.3. Որպես Պայմանագրի, պայմանների և ծառայությունների մատուցման մաս, կողմերի միջև տեղեկատվության փոխանակումը, հաղորդակցությունը և/կամ Պատվերների ներկայացումը կարող է իրականացվել նաև Բրոքերի գրասենյակում փաստաթղթերի/տեղեկատվության բնօրինակները փոխանցելու/ստանալու միջոցով: Ծառայությունների մատուցման մասին տեղեկատվության հրապարակումը կարող է իրականացվել նաև Բրոքերի պաշտոնական կայքում տեղեկատվություն տեղադրելու միջոցով:
- 20.4. Հաճախորդը սույնով տեղեկացվում է, ընդունում և համաձայնում է, որ ուղարկել/փոխանցել և/կամ ստացել/ուղարկել է տեղեկատվություն և/կամ հաղորդագրություններ և/կամ փաստաթղթեր և/կամ հրահանգներ պայմանների սույն գլխում նշված և/կամ որոշված հաղորդակցման եղանակներից որևէ մեկով:
- 20.5. Ցանկացած պատվեր, առաջարկ կամ այլ փաստաթուղթ, որն ուղարկվում է սույն Կողմերից մեկի էլեկտրոնային փոստով մյուս Կողմին և/կամ INVIA հարթակի միջոցով և/կամ փոխանցման հուսալի միջոցներով ուղարկելով, համարվում է լիովին վավեր իրավական փաստաթուղթ:
- 20.6. Կողմերը պարտավոր են անհապաղ տեղեկացնել մյուս Կողմին, եթե փոխվի Պայմանագրում նշված փոստային կամ էլ. փոստի հասցեն: Հասցեի փոփոխության մասին մյուս Կողմին չտեղեկացնելու հետևանքները կրում է չձանուցող Կողմը:
- 20.7. Հաճախորդի համար Պայմանագրում համաձայնեցված/սահմանված հաղորդակցության եղանակը կարող է փոփոխվել Հաճախորդի կողմից ներկայացված հուսալի կապի միջոցով ներկայացված դիմումի համաձայն:
- 20.8. Յուրաքանչյուր Կողմ երաշխավորում է, որ կձեռնարկի բոլոր անհրաժեշտ միջոցները և համապատասխան վերահսկողությունը՝ չլիազորված անձանց կողմից իրենց էլ. հասցեներին կամ կապի այլ միջոցներին և/կամ նույնականացման համարին մուտքը կանխելու համար: Բոլոր դեպքերում, բոլոր իրավական ռիսկերն ու հետևանքները, որոնք բխում են կապի և/կամ անձնական ծածկագրի չարտոնված մուտքից կամ անօրինական մուտքից (ներառյալ իրավասության կամ իրավասության սահմանները գերազանցելու վտանգը) կրում է համապատասխան Կողմը:

21. Կողմերի պատասխանատվություն

- 21.1. Կողմերը պատասխանատվություն են կրում Պայմանագրով նախատեսված իրենց պարտավորությունները Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու համար:
- 21.2. Կողմերը պատասխանատվություն են կրում Կանոնների 7-րդ գլխում նշված իրենց երաշխիքների և հավաստումների ճշգրտության համար և պարտավոր են մյուս կողմին հատուցել նման երաշխիքները և հավաստումները չկատարելու հետևանքով պատճառված վնասը: Կողմերն ազատվում են պատասխանատվությունից սույն Կանոններով նախատեսված իրենց

պարտավորությունները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու համար, եթե դրա պատճառը մյուս կողմի կողմից Կանոնների 4-րդ գլխում նշված երաշխիքների և հավաստումների չկատարումն է: Յուրաքանչյուր կողմ պարտավորվում է փոխհատուցել երրորդ անձին պատճառված վնասը, եթե նման վնասի պատճառներից մեկը Կանոնների 7-րդ գլխում նշված երաշխիքների և հավաստումների չկատարումն է:

- 21.3. Բրոքերը պատասխանատվություն չի կրում երրորդ անձանց, այդ թվում՝ Գործակալների (ենթալիազորված անձանց) կողմից, որոնք ներգրավված են Բրոքերի կողմից գործարքների կնքման գործընթացում և/կամ պահառուների կողմից ընտրված անձանց՝ Հաճախորդի միջոցները հաշվառելու, կոնտրազենտի անվճարունակության կամ սնանկության համար:
- 21.4. Գործարքները, այդ թվում՝ Արժեթղթերի փոխանցման հանձնարարականները՝ Հաճախորդին պատճառված պարտավորությունների չկատարման կամ ոչ պատշաճ կատարման հետևանքով, եթե նա չգիտեր և չէր կարող իմանալ դրա առկայության կամ անխուսափելիության մասին. այս հանգամանքները վերջինիս հետ պայմանագրային հարաբերություններ հաստատելիս:
- 21.5. Հաճախորդի Պատվերով կատարված գործարքներով մյուս Կողմի կողմից պարտավորությունների չկատարման կամ ոչ պատշաճ կատարման դիսկը կրում է Հաճախորդը, և Բրոքերը հավաստում է, որ նա ամեն ջանք կգործադրի պատշաճ կատարում պահանջելու համար, սակայն սույնով երաշխիքներ չի տալիս և անում է. նույնի հետ կապված որևէ պարտավորություն չստանձնել: Կողմերը սույնով հավաստում են, որ հաշվի առնելով այն փաստը, որ Պատվերների կատարումը տեղի է ունենում Հայաստանի Հանրապետությունից դուրս՝ կարգավորվող շուկաներում, հիմնականում Գործակալների և հաջորդաբար նրանց ենթագենտների շղթայի միջոցով, ինչպես նաև այնպիսի Գործակալների և ենթագենտների, որոնք Բրոքերը փոխանցում է միայն. /Հաղորդում է Հաճախորդի Պատվերների մասին Գործակալներին, որոնք, իրենց հերթին, կարող են նաև դրանք փոխանցել ենթագենտներին կատարման համար, մինչդեռ Բրոքերը հնարավորություն չունի ընտրել այդպիսի ենթագենտներ նման պայմաններով իր հայեցողությամբ, Բրոքերը ազատված է պատասխանատվությունից: Պատվերի հիման վրա կնքված Գործարքներով երրորդ անձանց կողմից իր պարտավորությունները չկատարելը: Կողմերը սույնով համաձայնում են, որ Բրոքերը կհամարվի, որ չի ցուցաբերել պատշաճ ջանասիրություն միայն այն դեպքում, եթե հնարավորություն ունենալով ընտրել/հնարավորություն է ունեցել ընտրել Պատվերներ կատարող կամ փոխանցող Գործակալներ, նա գիտեր սնանկության/անվճարունակության կամ դրա մոտալուտ լինելու մասին:
- 21.6. Բրոքերը պատասխանատվություն չի կրում ԱՀ-ի գործողությունների կամ անգործության, ինչպես նաև Հաճախորդի միջոցներով վերջնական հաշվարկային գործարքի մասնակիցների կողմից չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարման համար, անկախ դրա պատճառներից, ինչպես նաև ցանկացած բնույթի տեխնիկական խափանումների համար (այդ թվում՝ համակարգերի միջոցով Հաճախորդին ծառայությունների մատուցման և համակարգի

տեխնիկական խափանումների դեպքում) հաճախորդին պատճառված վնասի համար, եթե ապացուցված չէ, որ նման խափանումներն ու վնասները առաջացել են Բրոքերի դիտավորյալ գործողությունների հետևանքով:

- 21.7. Բրոքերը պատասխանատվություն չի կրում Հաճախորդի կրած վնասների համար, որոնք առաջանում են Բրոքերի կողմից Պատվերներ կատարելու կամ փոխանցելու փաստացի անհնարինության դեպքում՝ ցանկացած հանգամանքների պատճառով (ներառյալ այն հանգամանքները, որոնք չեն գտնվում Բրոքերի բացառիկ, լիարժեք և ամբողջական վերահսկողության ներքո) և կապված են երրորդ անձանց և արտաքին միջավայրի հետ:
- 21.8. Ամեն դեպքում, Բրոքերի պատասխանատվությունը Հաճախորդի նկատմամբ սահմանափակվում է դիտավորյալ կամ ակնհայտ անփութության, Պատվերի խախտմամբ գործարքներ կնքելու և Հանձնարարականը չկատարելու դեպքերով՝ սույն Կանոններով սահմանված համապատասխան իրավական հիմքերի և իրեն պատճառված փաստացի վնասի չափի բացակայության դեպքում:
- 21.9. Հաճախորդը պարտավորվում է փոխհատուցել Բրոքերին ցանկացած վնաս, որը առաջանում է երրորդ անձանց կողմից Բրոքերին ներկայացված պահանջների կատարման արդյունքում՝ որպես Բրոքերի կողմից Հաճախորդին ծառայությունների մատուցման մաս՝ համաձայն Պայմանագրի և սույն Կանոնների: Հաճախորդը ազատվում է պատասխանատվությունից միայն այն դեպքում, եթե այդպիսի պահանջները հիմնված են եղել Հաճախորդի Բրոքերի գործողությունների վրա, ներառյալ՝ Անօրինական գործողությունները, որոնք նախատեսված չեն Պատվերով:
- 21.10. Կնքված Գործարքով Հաճախորդի կողմից ստանձնած պարտավորությունները չկատարելու կամ ուշացնելու դեպքում Ընկերությունն իրավունք ունի Հաճախորդից պահանջել փոխհատուցում դրա հետևանքով Ընկերության կրած փաստացի վնասների համար:
- 21.11. Ընկերության միջնորդավճարները չվճարելու կամ ժամանակին վճարելու դեպքում Հաճախորդը Ընկերությանը վճարում է տույժ՝ չվճարված գումարի 0,13%-ի չափով յուրաքանչյուր ուշացման օրվա համար, բայց ոչ ավելի, քան չվճարված գումարի 10%-ը:
- 21.12. Ընկերության մեղքով վճարումների ուշացման, Արժեթղթերի առաքման կամ փոխանակման միջնորդավճարների վճարման հետևանքով առաջացած բոլոր տուգանքները վճարվում են Ընկերության կողմից:
- 21.13. Մինչև Գործարքի վերջնահաշվարկի պահը Հաճախորդի կողմից Պատվերի հիման վրա Ընկերության կողմից կնքված Գործարքից հրաժարվելու դեպքում, վերջինս Ընկերությանը վճարում է տուգանք Պատվերում նշված Ընկերության կրած վնասի չափով՝ Նշված Գործարքի գումարի առնվազն 5% - ի չափով:
- 21.14. Ընկերությունը պատասխանատվություն չի կրում Հաճախորդի կողմից նշված արժեթղթերի առաջարկի/պահանջարկի բացակայության պատճառով վաճառքի/գնման պատվերի չկատարման կամ մասնակի կատարման համար:

22. Վեճերի լուծման կարգը

22.1. Բրոքերի և Հաճախորդի միջև Պայմանագրի և (կամ) Կանոնների կատարման հետ կապված ծագած վեճերը լուծվում են Հայաստանի Հանրապետության իրավասու դատարանների կողմից՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

23. Պայմանագրի գործողության ժամկետը և պայմանագրի դադարեցումը, ներառյալ Հաճախորդի՝ Պայմանագիրը միակողմանիորեն լուծելու իրավունքը՝ Ընկերությանը առնվազն 10 օր առաջ ծանուցելու պայմանով

23.1. Սույն Կանոնները և Հավելվածները, լինելով Պայմանագրի անբաժանելի մասը, Հաճախորդի համար ուժի մեջ են մտնում Պայմանագիրը/առաջարկը Հաճախորդի կողմից սույն Կանոնների միանալու պահից և գործում են մինչև դրա դադարեցումը սույն Կանոններով սահմանված հիմքերով կամ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համապատասխան: Այնուամենայնիվ, բոլոր դեպքերում Պայմանագիրը շարունակում է գործել մինչև Պայմանագրի Կողմերի կողմից այդ պարտավորությունների շրջանակներում ստանձնած պարտավորությունների և պարտականությունների լիարժեք և պատշաճ կատարումը:

23.2. Պայմանագիրը կարող է դադարեցվել Ընկերության և Հաճախորդի նախաձեռնությամբ՝ մյուս Կողմին ծանուցելու պայմանով առնվազն 10 օր առաջ:

23.3. Պայմանագիրը կարող է փոփոխվել կամ լրացվել Կողմերի միջև լրացուցիչ համաձայնագրով, որը դառնում է Պայմանագրի անբաժանելի մասը, բացառությամբ Ընկերության կողմից միակողմանիորեն իրականացվող սակագների և կանոնների փոփոխությունների և լրացումների: Ընկերության կողմից Հաճախորդի համար միակողմանիորեն կատարված փոփոխություններն ու լրացումները ուժի մեջ են մտնում նման փոփոխությունների և լրացումների մասին Հաճախորդին գրավոր ծանուցում ուղարկելու օրվանից 20 օր հետո:

23.4. Պայմանագրի դադարեցման դեպքում Ընկերությունն ապահովում է Հաճախորդի միջոցների վերադարձը վերջինիս՝ օրենքով սահմանված ժամկետներում այդ միջոցները փոխանցելով Հաճախորդի կողմից նշված հաշիվներին, իսկ Արժեթղթերը՝ հաճախորդի ընտրությամբ, կամ շարունակվում են մուտքագրվել Ընկերության կողմից պահվող արժեթղթերի հաշվին՝ Պայմանագրի համաձայն, դեպոզիտար ծառայությունները կամ փոխանցվում են Հաճախորդի կողմից նշված արժեթղթերի հաշվին, կամ օրենքով սահմանված կարգով՝ Պատվերի հիման վրա վաճառվում են շուկայում և վերածվում կանխիկի, որը վերադարձվում է Հաճախորդին սույն կետի համաձայն: Հաճախորդը պարտավոր է տալ սույն կետում նշված Պատվերը Պայմանագրի դադարեցումից կամ այլ պատճառներով Պայմանագրի գործողության ժամկետը լրանալուց ոչ ուշ, քան 10 աշխատանքային օր առաջ և վճարել Պատվերի կատարման համար: Պատվեր չներկայացնելու դեպքում Արժեթղթերը վաճառվում են շուկայական գնով, իսկ ստացված գումարները փոխանցվում են Հաճախորդի հաշվին:

23.5. Եթե Պայմանագիրը լուծվել է Հաճախորդի նախաձեռնությամբ, ապա վերջինս պարտավոր է Ընկերությանը փոխհատուցել այն գործողությունների հետ

կապված ծախսերը, որոնք անհրաժեշտ են դարձել դրա դադարեցման արդյունքում՝ համաձայն Կանոնների 23.4 կետի:

24. Հավելվածներ

24.1. Ընկերության բրոքերային (դիլերային) գործունեության կանոններն ունեն հետևյալները.

- 1) Հավելված 1. «Դրամական միջոցների փոխանցման հանձնարարական»,
- 2) Հավելված 2. «Արժեթղթերի փոխանցման հանձնարարական»,
- 3) Հավելված 3. «Արժույթի փոխարկման հանձնարարական»,
- 4) Հավելված 4. «Արժեթղթերի առուվաճառքի հանձնարարական»,
- 5) Հավելված 5.«Դիմում/հարցաշար (Հաճախորդի, ներդրումային գիտելիքների, փորձի, որակավորումների և հաճախորդի ներդրումային նպատակների մասին)»,
- 6) Հավելված 6. «Հաշվետվություն արժեթղթերի առուվաճառքի մասին»,
- 7) Հավելված 7. «Հաշվետվություն դրամական միջոցների/արժեթղթերի հաշիվների մնացորդների մասին և կնքված գործարքների վերաբերյալ»,
- 8) Հավելված 8. «Ֆինանսական շուկայում գործունեության ընթացքում հաճախորդի համար հնարավոր ռիսկերի հայտարարագիր».
- 9) Հավելված 9. «Շահերի բախման սահմանափակման քաղաքականություն»,
- 10) Հավելված 10. «Հայտարարություն փոխառու միջոցների օգտագործմամբ գործարքների ռիսկերի մասին, այդ թվում՝ Ֆորեքս գործարքների»,
- 11) Հավելված 11. «Բրոքերային/արժեթղթերի հաշվի բացման հայտ-պայմանագիր Ֆիզիկական անձանց համար»,
- 12) Հավելված 12. «Բրոքերային/արժեթղթերի հաշվի բացման հայտ-պայմանագիր Իրավաբանական անձանց համար»:
- 13) Հավելված 13. «Էլեկտրոնային առևտրային համակարգի միջոցով ֆինանսական գործիքներով գործարքներ կնքելու կանոններ» ,
- 14) Հավելված 14 «ITS ԲՈՐՍԱ» առտրային հարթակում շրջանառվող օտարերկրյա թողարկողների արժեթղթերով հատուկ ռեպո գործարքների և դիրքերի փակման գործարքների կատարման մասին
- 15) Հավելված 15 «Ներքին դրամական փոխանցման հանձնարարական»

25. Եզրափակիչ դրույթներ

25.1. Ընկերության և Հաճախորդի միջև կապը կարող է հաստատվել հեռախոսով, փոստով, էլեկտրոնային փոստով, ինտերնետով, INVIA հարթակի միջոցով, ինչպես նաև Տեղեկատվության փոխանցման ցանկացած այլ հուսալի միջոցով:

25.2. Սույն կանոններով սահմանված կարգով Հաճախորդին տրամադրվող տեղեկատվությունը, հաճախորդից պահանջվող տեղեկությունները, Հաճախորդի կողմից ներկայացվող Պատվերները և Հաճախորդներին ներկայացվող

հաշվետվությունները կարող են լինել հայերեն, իսկ Հաճախորդի ցանկության դեպքում՝ այլ լեզուներով (անգլերեն):